

LÜHENDID: **EKA/RK/VKÜK**- Eesti kunstiakadeemia kolledž *Academia Grata*, MTÜ Roheline Kogukond, MTÜ Viljandi Kunstnike Ühendus Kiriküüt
ERL- Eesti Roheline Liikumine
NV- MTÜ Eesti Naabrivalve
TÜ- Tartu Ülikool
LL/MOVL- Eesti Linnade Liit, Eesti Maaomavalitsuste Liit
EKELK- Eesti kodanikeühenduste EL tuleviku kontaktgrupp (Avatud Eesti Fond, Eesti Inimõiguste Instituut, Inimõiguste Teabekeskus, Eesti Omavalitsusühenduste Liit, Lastekaitse Liit, Eesti Ametiühingute Keskliit ja Eesti Looduskaitse Selts)
EMML- Eesti Maksumaksjate Liit
EMVI – Eesti Maaviljelusinstituut
Eesti Kalaliit
EMSL- Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit
ETK- Eesti Tööandjate Keskliit
EEL- Eesti Euroopa Liikumine

1. Eesti Euroopa Liidu poliitika põhialused

2. Käesoleva aasta 1. mail saab Eestist Euroopa Liidu (EL) täieõiguslik liige. See tähendab Eestile võimalust ja väljakutset osaleda koos teiste riikidega Euroopa Liidu kujundamisel. Eesti edukus selles protsessis osalemisel sõltub suurel määral sellest, kuidas me suudame sõnastada ja ellu viia oma eesmärgid Euroopa Liidus.

3. Liikmesriigina peame asetama oma huvid laiema, Euroopa ühishuvi konteksti. Peame mõtlema ning kaasa rääkima selles, millises suunas tuleb Euroopa arengut suunata, et see vastaks nii kodanike ootustele kui ka tänastele globaalsetele suundumustele. Paljusid meie riigi ees seisvaid küsimusi on võimalik tõhusamalt lahendada koostöös teiste ELi liikmesriikidega. Meie eesmärkide realiseerimise suutlikkus sõltub paljuski meie oskusest leida Euroopa Liidus mõttekaaslasi ja partnereid. Eesti eesmärkide saavutamiseks peab meie osalus Euroopa Liidu otsustusprotsessis olema võimalikult aktiivne ja laiapõhjaline. Eesti suudab vaid siis olla edukas ja esindada hästi meie kodanikke ootusi, kui oleme võimelised rääkima ühel häälel kõikidel Euroopa Liidu otsustusprotsessi tasanditel ja suudame oma seisukohti aktiivselt ja asjatundlikult tutvustada nii ELi institutsioonides kui teistes liikmesriikides.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
4.	“Valitsuse Euroopa Liidu poliitika 2004-2006” on Eesti Euroopa Liidu poliitika raamistikuks järgnevas kaheks aastaks. Selles hinnatakse EL-i arenguid meile olulisemates valdkondades ning tuuakse välja Eesti nägemus sellest, millises suunas me soovime Euroopat kujundada nendes küsimustes, mis on aastatel 2004 –2006 Euroopa Liidus aktuaalsed. Euroopa Liidu otsustusprotsessis käsitletakse väga suurt hulka erinevaid teemasid. Piiratud ressursidega väikeriigina peab Eesti tegema valikuid ning otsustama, missugustes valdkondades on aktiivne kaasaraäkimine meie eesmärkide saavutamiseks oluline. Seetõttu on dokumendis ära toodud valdkonnad, mis on valitsuse hinnangul Eesti huvide esindamiseks Euroopa Liidus kõige olulisemad. See ei tähenda, et Eestil ei ole seisukohti teistes küsimustes – detailsemad seisukohad kujundatakse valdkondlike tegevuskavade väljatöötamisel.		
5.	Käesolev poliitika raamistiku eelnõu on valitsuse poolne initsiatiiv algatada Eestis arutelu meie eesmärkidest Euroopa Liidu liikmena. Lõplik versioon dokumendist valmib laiapõhjalise arutelu tulemusena, millesse kaasatakse erakonnad, kodanikeühendused ja ettevõtlusorganisatsioonid. Poliitika raamistiku põhjal kujundatakse vastutavate ministrite juhtimisel edasised valdkondlikud strateegiad ning detailsed tegevuskavad Eesti poliitika elluviimiseks Euroopa Liidus. Poliitika raamistik on aluseks ka Eesti seisukohtadele erinevates üksikküsimustes.	[LL/MOVL]: sõnastada teine lause järgmiselt: "Lõplik versioon dokumendist valmib laiapõhjalise arutelu tulemusena, millesse kaasatakse erakonnad, kodanikeühendused, ettevõtlusorganisatsioonid ja kohalikud omavalitsused ning nende liidud"	LL/MOVL ettepanek: Mitte arvestatud. Sissejuhatuse lõplik tekst läheb ümbertegemisele
6.	<u>Valitsuse Euroopa Liidu poliitika aastatel 2004-2006 lähtub järgmistest väärtustest:</u>	[EKELK]: sõnastada “Valitsuse Euroopa Liidu poliitika aastatel 2004-2006 lähtub järgmistest väärtustest põhimõtetest“, kuna selline sõnastus sobib paremini kokku alloleva tekstiga”	EKELK ettepanek: Mitte arvestada. Dokument lähtub siinkohal sõnastatud väärtustest (mis samas on vaadeldavad ka põhimõtetena).
7.	Võrdsed võimalused		
8.	Eelseisev Euroopa taasühendamise muudab oluliselt Euroopa palet – muutuvad nii liikmesriigid kui ka EL tervikuna. Ka uuenenud Euroopa Liit peab tagama oma liikmesriikidele, nende kodanikele ja ettevõtetele võrdsed võimalused ning kindlustama nende samaväärse kohtlemise. Euroopa peab olema avatud.	[TÜ]: häirib sõna “peab” ja üldse käskiva tooni kasutamine. Üldiselt püütakse rahvusvahelistes dokumentides olla diplomaatilisem - “ must” inglise keeles leiab tee sinna harva.	TÜ ettepanek: Mitte arvestada: Avatus, võrdsed võimalused ja samaväärne kohtlemine on valitsuse arvates EL-i olulisemateks aluspõhimõteteiks. Sõna “peab” rõhutab valitsuse seisukohta, et nende väärtuste üle ei kaubelda.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
9.	Laienenud ELi tõhusa toimimise huvides on uute liikmesriikide võimalikult kiire lõimumine kõikidesse ELi poliitikavaldkondadesse ja otsustusprotsessi, mis võtab arvesse liikmesriikide eripärasid ega pärsi riikide konkurentsivõimet. Mida lühem on kohandumisperiood, seda enam võidab laienemisest kogu Euroopa. Euroopa Liidu siseturu neli vabadust (isikute, kaupade, kapitali ja teenuste vaba liikumine) on Euroopa koostöö aluseks ning peavad olema võimalikult kiiresti täies mahus võimaldatud kõigile 25 liikmesriigile. Euroopa Liit peab samuti soodustama uute liikmesriikide kodanike vaba liikumist ja nende riikide võimalikult kiiret liitumist Schengeni ruumiga. On oluline, et majandus- ja rahaliiduga liitumisel koheldakse kõiki liikmesriike võrdsetel alustel.	[TÜ]: (1) Vanade liikmesriikide piirangud tööjõu liikumisele on sisuliselt ka Eesti huvides, pehmendades lõimumisest tulenevat survet palga- ja sotsiaalkaitse taseme tõusule. See ohustaks Eesti konkurentsivõimet. Põhimõtteliselt peaks Eestil hoiatusena silme ees terendama Ida-Saksamaa mudel, kus kiire ja täielik integratsioon Läänega tõi kaasa deindustrialiseerimise ning kõrge tööpuuduse. Muidugi ei ole analoogia meie õnneks liiga ulatuslik, aga sellest mööda vaatamine oleks siiski vale;	TÜ (1): Mitte arvestada: Prognoositav töötajate liikumine ELi ei saa olema nii massiline, et see avaldaks olulist survet palga- ja sotsiaalkaitsetasemele. Töötajate liikumise piiramine halvendab ELi kui terviku konkurentsivõimet.
10.	Lihtsus ja kodanikulähedus	[TÜ] (2) Võrdsete võimaluste all räägitakse siirdeperioodist, mis seostub tavaliselt üleminekuga käsumajanduselt turumajandusele. Uute liikmete lõimumise kontekstis on pigem juttu konvergensist.	TÜ (2): Osaliselt arvestatud. Tekstis kasutatud sõna “kohandumisperiood”.
11.	Eesti näeb Euroopa Liitu riikide liiduna, mis on avatud ja demokraatlik. Euroopa Liidu toimimine peab muutuma kodanikulähedasemaks: lihtsamaks, läbipaistvamaks ja paindlikumaks. Uuenenud Euroopa Liit peab saavutama oma kodanike usalduse Euroopa ühiste ideede ja väärtuste suhtes. Liikmesriikide valitsused peavad suutma näidata kodanikule, millist konkreetset kasu Euroopa Liidu edasiarendamine talle pakub.	[EKELK]: lisada lõigu lõppu lause “Selleks järgitakse osalusdemokraatia ning avalikkuse ja vabaihenduste kaasamise põhimõtteid”	EKELK: Arvestatud lõigus 183. Valitsuse poliitika on suunatud MTÜ-de ja teiste huvigruppide kaasamisele EL otsustusprotsessi

Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
12. Eesti osalus Euroopas sünnib kodanike täiel kaasatusel. Eesti seisukohtade kujundamine tugineb võimalikult laiale osalejate ringile, seisukohad peavad sündima Riigikogu ja kodanike, valitsuse ja selle ametnike ühise töö viljana. Riigikogul, valitsusel ja Euroopa Liidu institutsioonidel lasub vastutus teavitada kodanikke Euroopa arengutest ja meie tegevusest Euroopas. Valitsus võtab endale kohustuse pakkuda kodanikele igakülgset teavet ELi poliitikate mõjudest ja Eesti osalusest ELi otsustusprotsessis, tagamaks kodanike maksimaalse informeerituse Euroopa asjades.	[LL/MOVL]: täiendada teist lauset ja sõnastada see järgmiselt "Eesti seisukohtade kujundamine tugineb võimalikult laiale osalejate ringile, seisukohad peavad sündima Riigikogu ja kodanike, valitsuse ja selle ametnike ning kohalike omavalitsuste ja nende liitude ühise töö viljana." [EKELK]: sõnastada lõik ümber "Eesti osalus Euroopas sünnib kodanike täiel kaasatusel. Eesti seisukohtade kujundamine tugineb võimalikult laiale osalejate ringile, seisukohad peavad sündima Riigikogu ja kodanike ning nende ühenduste, valitsuse ja selle ametnike ühise töö viljana. Riigikogul, valitsusel, kohalikel omavalitsustel ja Euroopa Liidu institutsioonidel lasub vastutus teavitada kodanikke ja nende ühendusi Euroopa arengutest ja meie tegevusest Euroopas. Valitsus võtab endale kohustuse pakkuda kodanikele ja nende ühendustele igakülgset teavet ELi liikmelisuse poliitikate mõjudest ja Eesti osalusest ELi otsustusprotsessis, tagamaks kodanike maksimaalse informeerituse Euroopa asjades. Samas aitab valitsus kaasa Eesti vabariikude ja nende võrgustike integratsioonile Euroopa partnerorganisatsioonidega." [EMSL]: (1) Sõnastada esimese lause algus: "Eesti osalus Euroopas sünnib kodanikuühiskonna arendamisel ja kodanike täiel kaasamisel"; [EMSL]: (2) sõnastada kolmas lause: "Riigikogul, valitsusel, kohalikel omavalitsustel ja Euroopa Liidu institutsioonidel..."	LL/MOVL: Arvestatud. KOV-de kui EL-i seaduseid rakendavate üksuste kaasamine on oluline EKELK: Arvestatud osaliselt. Viimast lauset mitte arvestada, kuna kodanikuühendused on valitsusvälised organisatsioonid ja valitsuse ükskõik milline sekkumine nende siseasjadesse (kasvõi toetav) nõrgestaks vabariikude sõltumatust EMSL (1 ja 2): Mitte arvestatud. Mõte sisaldub olemasolevas lõigus. Vt ka kommentaari lõigule 145

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
13.	Euroopa, mis aitab kõige paremini vastata tänapäeva väljakutsetele, põhineb riikide koostööl ning tugevatel ühistel institutsioonidel, ühistel väärtustel ja eesmärkidel. See on Euroopa, kus enne otsustamist konsulteeritakse võimalikult varakult ja laialdaselt kodanike ja nende ühendustega. Euroopas peavad kodanikud saama end kõikjal tunda kindlalt ja turvaliselt. Selleks, et Euroopa suudaks neid eesmärke saavutada, toetame konstruktiivset arutelu põhiseadusliku lepingu üle ja selle võimalikult kiiret heakskiitmist. Põhiseaduslik leping peab tagama laienuud Euroopa eduka toimimise: andma aluse jätkusuutlikuks arenguks, muutma ELi tegevuse kodanikele mõistetavamaks ning kasvatama liikmesriikide parlamentide ja seeläbi kodanike osaluse osatähtsust Euroopa tasandil.	[EKELK]: sõnastada lõik alates teisest lausest järgmiselt “See on Euroopa, kus võimalikult varakult enne otsustamist konsulteeritakse võimalikult laialdaselt kodanike ja nende ühendustega. Euroopas peavad kodanikud saama end kõikjal tunda kindlalt ja turvaliselt. (Kommentaar: see lause on teine teema) Põhiseaduslik leping peab tagama laienuud Euroopa eduka toimimise: andma aluse jätkusuutlikuks arenguks, muutma ELi tegevuse kodanikele mõistetavamaks ning kasvatama liikmesriikide parlamentide ja seeläbi kodanike ning nende ühenduste osaluse osatähtsust Euroopa tasandil”	EKELK: Arvestatud osaliselt. Kodanike kaasamine on laiem mõiste mille alla käib ka vabaihendustega konsulteerimine. Seega ei ole põhjust ühendusi eraldi välja tuua. Vaata ka vastus lõigus 181.
14.	Heaolu ja ettevõtlikkus	[EKELK]: selle alapeatüki sisu on tasakaalust väljas. Pealkiri on “heaolu ja ettevõtlikkus”, kuid sisu räägib ainult ettevõtlikkuse õhutamisest, mis üksinda ei taga erinevate ühiskonnakihtide heaolu.	EKELK: Mitte arvestada. Alapeatükk käsitleb nii ettevõtlikkuse kui sotsiaalteemat. Vt lõik 16.
15.	Liikmelisus Euroopa Liidus on Eesti jaoks võimalus ja vahend meie ja kõigi eurooplaste heaolu ning elukvaliteedi parandamiseks. Euroopa Liit ja liikmesriigid peavad töötama kiire ja tasakaalustatud majanduskasvu saavutamise nimel, tagades ettevõtjatele pikaajalise rahvusvahelise konkurentsivõime ja soodsad majandustingimused.	[TÜ]: heaolu ja ettevõtlikkuse all postuleeritakse Euroopa Liidule muuhulgas kiire ja dünaamilise majanduskasvu kindlustamise ülesanne. Kui EL kindlustab, siis mis on liikmesriikide roll? Kas Eesti peaks kuidagi selleks kaasa aitama või lihtsalt ootama ja järgima suuniseid. Ka jääb arusaamatuks dünaamilise erinevus kiirest. Pigem vist tahetakse rõhutada lisaks kiirusele veel kasvu stabiilsust või jätkusuutlikust. Üldse on dünaamilisus tekstis üleekspluuteeritud mõiste. [EKELK]: lisada lõigu lõppu “Samas tuleb tähelepanelikult jälgida, et kiire majanduskasv ei toimuks elanikkonna erinevate gruppide sotsiaalse kindlustatuse arvelt. Selleks tuleb muuhulgas ettevõtetele järgida sotsiaalse vastutuse ja solidaarsuse põhimõtteid.”	TÜ: Arvestatud. Täpsem sõnastus - “dünaamiline” ei väljenda eesmärke piisava selgusega. Samuti on oluline rõhutada liikmesriikide rolli majandusarengu tagamisel. EKELK: Arvestatud osaliselt. Majanduskasv peab olema mite ainult kiire, vaid ka tasakaalustatud. Vt ka lõik 16.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
16.	Euroopa edukuse üheks võtmeks on ettevõtlikkuse soodustamine. Heaolu suurendamiseks peab Euroopa Liit looma eriti väike- ja keskmise suurusega ettevõtetele võimalusi konkurentsivõime tõstmiseks ning pöörama oluliselt rohkem tähelepanu hariduse, teaduse ja innovatsiooni edendamisele ning teadussaavutuste kasutuselevõtule majanduslikus praktikas ja sotsiaalse kapitali loomisel. Euroopa areng peab olema jätkusuutlik, arvestades nii ühiskonna nõrgemate liikmete kui keskkonna vajadustega.	[EKELK]: lisada enne viimast lauset “Hariduse, teaduse ja innovatsiooni saavutusi tuleb rakendada ka sotsiaalse kapitali loomiseks.”	EKELK: Arvestatud. Sotsiaalse kapitali loomine on oluline valitsuse eesmärkide saavutamiseks.
17.	Nõudlikkus ja konstruktiivsus	[TÜ]: Väga meeldiv on, et kohe dokumendi alul konstateeritakse seda, et Eesti on väikeriik. Sellest tulenevalt ei ole mõistlik esitada põhialustes (lk. 5) osa “Nõudlikkus”. Saksa ja Prantsuse diplomaatia poolt leiab see lõik ühest tõlgendamist. Selle asemele võiks olla “Isikuvabadus ja subjektsus”. Inimest on tõlgendatud inimfaktorina, kuid vaba isiksus võiks olla selgelt nii kodanikuna, pere loojana, kui töötajana, tööandjana jne toodud välja kui EL üks keskseid positsioone, mida Eesti näeb omaette väärtusena.	TÜ: Arvestatud osaliselt. Nõudlikkuse all on siin mõeldud eelkõige kriitilist meelt ja oma kohustustest kinnipidamist. Samas aitab “konstruktiivsuse” lisamine mõtet paremini edasi anda.
18.	Eesti Euroopa poliitika on nõudlik nii meie enese kui meie partnerite suhtes. Euroopa ühishuvil põhinevate eesmärkide saavutamiseks on vajalik, et nii liikmesriikide kui Europa Liidu tasandil täidetaks täpselt ja õigeaegselt endale võetud kohustused. Vaid nõudlikkus seatud eesmärkide täitmisel viib Euroopa sihile. Eesti täidab endale võetud ülesanded ning ootab seda ka teistelt.	[EKELK]: sõnastada teine lause järgmiselt “Euroopa ühishuvil põhinevate eesmärkide saavutamiseks on vajalik, et kõik liikmesriigid ja Euroopa Liidu institutsioonid täidaksid täpselt ja õigeaegselt endale võetud kohustused”	EKELK: Arvestatud. Rõhutab vastutust nii ELi kui liikmesriikide tasandil.
19.	Ka Euroopa Komisjon peab olema senisest nõudlikum liikmesriikide poolt endale võetud kohustuste täitmise jälgimisel ning tema rolli lepingute järelevalvajana tuleb tugevdada. Euroopa Liidu liikmesriigina austab ja hindab Eesti seni saavutatut ning järgib kindlalt kehtivat õigustikku. Meie ülesanne on aidata kaasa Euroopa Liidu muutumisele veel demokraatlikumaks, konkurentsivõimelisemaks, dünaamilisemaks ja edukamaks. Me soovime positiivse, konstruktiivse ja koostöövalmi liikmesriigina anda oma panuse Euroopa arengusse.		
20.	<u>Eesti valitsuse poliitika Euroopa Liidus taotleb Euroopa ühishuvi edendamist läbi viie peaeesmärgi:</u>		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
21.	I Euroopa peab olema konkurentsivõimeline ja avatud, sest vaid nii suudame me toime tulla üha tihenevas rahvusvahelises konkurentsisis ja tagada oma kodanike heaolu ja elukvaliteedi kasvu. Selleks: 1. peab tõhusalt toimima ELi siseturg, mis võimaldab kodanikel ja ettevõtetel ühisest turust tulenevaid eeliseid maksimaalselt kasutada; 2. tuleb aktiivselt arendada teadmispõhist majandust ning suunata rohkem vahendeid inimressursi arendamisse; 3. tuleb pöörata tähelepanu tööturupoliitika paindlikumaks muutmisele, mis tagaks ettevõtete konkurentsivõime tõstmise ning soodustaks uute ja paremate töökohtade loomist; 4. tuleb ühiselt arendada Euroopa Liidu transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika infrastruktuure, mis on konkurentsivõime tagamise üheks eelduseks; 5. peab säilima Euroopa kultuuriline mitmekesisus ning avarduma üle-Euroopaline koostöö liikmesriikide keele ja kultuuri elujõu tugevdamiseks;	[ERL]: lisada esimesse punkti "... tagades seejuures sotsiaalse turvalisuse ja kahjustamata looduskeskkonda" [TÜ]: (1) Nii viie peaesmärgi püstitamisel lk. 6 kui ka hiljem neid avades jääb arusaamatuks kultuurilise mitmekesisuse paigutamine esimese, sisuliselt majanduspoliitilise eesmärgi (konkurentsivõime) alla. Pigem võiks kultuurilise mitmekesisuse säilitamist pidada üheks säästliku ja jätkusuutliku arengu (3. eesmärk) komponendiks; [TÜ]: (2) Lisaks ELi kasudele (lk. 6) tuleks kodanikele tutvustada ka võimalikke ohte ja täiendavaid nõudmisi ja vajadusi, millega tuleb kohaneda. [EKELK]: (1) sõnastada punkt kolm "tuleb pöörata tähelepanu tööturupoliitika paindlikumaks muutmisele, mis tagaks ettevõtete konkurentsivõime tõstmise ning soodustaks uute ja paremate töökohtade loomist"; [EKELK]: (2) lisada punkt "tuleb tõsta hariduse kättesaadavust, kvaliteeti ja integreeritust"	ERL: Arvestatud lõigus 23. TÜ (1): Mitte arvestatud. Kultuuriline mitmekesisus on oluline ka majandusintegratsiooni kontekstis. TÜ (2): Arvestatud lõigus 12. EKELK (1): Arvestada. "Paremate" töökohtade loomine on oluline Euroopa tööjõuturu konkurentsivõime tõstmise seisukohast. EKELK (2): Arvestatud peatükis 1.2 (lõik 73).
22.	II Euroopas peab valitsema tõhus majandus- ja eelarvepoliitika, mis peab tõstma kodanike ja ettevõtete majanduslikku kindlustunnet. Selleks: 1. tuleb kasutada Euroopa Liidu ühiseelarvet sihipärasemalt ja efektiivsemalt, mis võimaldaks uute liikmesriikide arengutaseme tõhusat lähendamist Euroopa Liidu keskmisele; 2. tasakaalustatud ja konkurentsivõimelise maksupoliitika arendamiseks peab maksupoliitiliste otsuste tegemine jääma liikmesriikide pädevusse; 3. peavad toimima majandus- ja rahaliidu aluspõhimõtted ning ühisrahast tulenevast maksimaalseks kasuks tuleb püüelda kõigi ELi liikmesriikide osalemisele euopiirkonnas.	[ERL]: (1) kustutada teine punkt ja asendada järgmisega "tuleb asuda kooskõlastama liikmesriikide maksupoliitika, tagamaks piisavad maksulaekumised elanikkonna sotsiaalseks kaitseks ning loodushoiuks"; (2) lisada punkt "ühiseelarve kavandamine, elluviimine ja kontroll peavad olema läbipaistvad ja tulemused ning mõjud hinnatud." [EKELK]: väide "maksupoliitiliste otsustetegemine peab jääma liikmesriikide pädevusse" vajab laiemat ühiskondlikku arutelu.	ERL: (1): Mitte arvestatud. Vastuolus koalitsioonilepinguga. Elanikkonna sotsiaalse kaitse parandamiseks on otstarbekamaid lahendusi kui maksupoliitika kooskõlastamine. ERL (2): Arvestatud lõigus 122. EKELK: Mitte arvestatud. Ei vasta koalitsioonilepingule. Samas on ühiskondlik arutelu igati teretulnud.

Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
23. III Euroopa areng peab olema säästlik ja jätkusuutlik ning tagama majanduse, sotsiaal- ja keskkonnavaldkonna tasakaalustatud ning sidustatud arengu. Selleks: - tuleb lõimida keskkonnaaspektid kõikidesse Euroopa Liidu poliitikavaldkondadesse ja pöörata tähelepanu looduslike ressursside kaitsmisele ja loodusliku mitmekesisuse säilitamisele nii Euroopas kui maailmas; - tuleb senisest enam teadvustada Läänemere kui Euroopa Liidu sisemere eripärasid ning soodustada koostööd piirkonna riikide vahel Euroopa Liidus oma ühiste huvide määratlemisel ja selgitamisel; - tuleb lihtsustada ühist põllumajanduspoliitikat, võtta selge suund intensiivse ressursimahuka tootmise doteerimiselt maaelu arendamisele ja loodussõbralikule tootmisele ning tagada uute liikmesriikide ettevõtetele võrdsed konkurentsitingimused ühisel põllumajandusturul; - tuleb tagada Euroopa Liidu kalandussektori jätkusuutlik, kalavarusid säästev ja konkurentsivõimeline areng.	[ERL]: (1) sõnastada esimene punkt ümber järgmiselt “keskkonnaaspektid peavad vastavalt Cardiffi strateegiale olema integreeritud kõikidesse teistesse Euroopa Liidu poliitikavaldkondadesse, pöörata tähelepanu looduslike ressursside kaitsmisele ja loodusliku mitmekesisuse säilitamisele nii Euroopas kui maailmas”; [ERL] (2) lisada teise punkti lõppu “ning aktiveerida koostööd ka naaberriikidega (eriti Venemaaga)”; [ERL] (3) sõnastada kolmas punkt “tuleb lihtsustada ühist põllumajanduspoliitikat, vähendades selle mahtu ühiseelarves ning võttes selge suuna intensiivse ressursimahuka tootmise doteerimiselt maaelu arendamisele ja loodussõbralikule toodangule” [ERL] (4) sõnastada neljas punkt “suunata Euroopa Liidu kalandussektori areng jätkusuutlikule alusele peaarõhuga kalavarude säästmisel ja kohalikul rannakalapüügil” [TÜ]: Miks on eraldi tähelepanu vaid kalandusele? Aga metsandus, põlevkiviga seonduvad probleemid jm? [EKELK]: (1) lisada pärast esimest punkti punkt “tuleb tõhustada võitlust vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega ning vähendada regionaalseid ebavõrdsusi”; [EKELK] (2) lisada viimase punktina “tasakaalustatud ja sidus areng peab põhinema koostööl, koordineeritusel ja osalusdemokraatial nii Euroopa, riiklikul kui kohalikul tasandil”	ERL (1) Arvestatud, sh lõigus 145 ERL: (2) Mõte sisaldub olemasolevas lõigus. ERL (3): Arvestatud, sh lõigus 130. ERL (4): Osaliselt arvestatud lõigus 178. TÜ: Mitte arvestada. Kalandus on ELis reguleeritud ühise poliitikaga erinevalt nt metsandusest. EKELK: (1) Käsitletud peatükkides 1.3. ja 2.1. EKELK: (2) Sisaldub järgmises lõigus.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
24.	IV Euroopa peab muutuma lähedasemaks oma kodanikele ning tagama nende turvalisuse ja julgeoleku. Selleks: 1. peab ELis toimima kodanikulähedane, tõhus ja demokraatlik otsustusprotsess; 2. tuleb suurendada Euroopa turvalisust läbi ühise sisserände- ja varjupaigapoliitika ning liikmesriikide piirivalve alase koostöö arendamise ning tõhusama võitluse rahvusvahelise kuritegevusega; 3. tuleb tagada Euroopa Liidu kodanike õiguste võrdne kaitse kõikides ELi liikmesriikides.	[ERL]: lisada punkt “tagada Schengeni leppe kiire rakendamine uutes liikmesriikides ning EL sisese piirikontrolli kiire kaotamine” [EKELK]: jagada põhimõtted kaheks ja lisada järgmised punktid: Euroopa peab muutuma lähedasemaks oma kodanikele Selleks: - peab ELis toimima kodanikulähedane, tõhus ja demokraatlik otsustusprotsess, kus rakenduvad ka osalusdemokraatia põhimõtted; - peab olema tagatud kodanikele ja nende ühendustele igakülgne informatsioon Euroopa Liidu asjadest Euroopa peab tagama oma kodanike turvalisuse ja julgeoleku. Selleks: - tuleb suurendada Euroopa turvalisust läbi ühise sisserände- ja varjupaigapoliitika ning liikmesriikide piirivalve alase koostöö arendamise ning tõhusama võitluse rahvusvahelise kuritegevusega; - tuleb tagada Euroopa Liidu kodanike õiguste võrdne kaitse kõikides ELi liikmesriikides.	ERL: Mitte arvestatud: Mõte leiab kajastamist lõigus 195. EKELK: Mitte arvestada, vt kommentaar lõigule 181.
25.	V Euroopa peab oma liikmesriikide huvide tagamiseks aitama kaasa demokraatia, inimõiguste, turvalisuse ja heaolu kindlustamisele kogu maailmas. Selleks: 1. peab EL andma senisest suurema panuse rahvusvahelise julgeolekukeskkonna tugevdamiseks ja stabiliseerimiseks; 2. tuleb laiendada Euroopa turvalisuse ja heaolutooni; 3. tuleb kujundada stabiilne rahvusvaheline majanduskeskkond ning aidata kaasa heaolu suurendamisele väljaspool Euroopa Liitu.	[ERL]: asendada kolmandas punktis sõna majanduskeskkond sõnaga koostööõhkkond [EKELK]: lisada esimese punktina “peab EL õhutama säästva arengu paradigma levikut kogu maailmas”	ERL: Mitte arvestada. Eesmärk hägustuks. Vastustamata soodsa rahvusvahelise koostööõhkkonna olulisust käsitleb antud alapeatükk siiski välismajandussuhteid. EKELK: Kajastatud lõigus 147.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
26.	Laiem Euroopa peab olema tugevam Euroopa. Eesti soovib kujundada sellist Euroopa Liitu, mis suudaks edukalt toime tulla üha tihenevas rahvusvahelises konkurentsisis nii majanduslikult kui poliitiliselt. Euroopa Liit peab tagama kodanike heaolu ja elukvaliteedi kasvu ning mängima olulist rolli rahvusvahelises poliitikas rahu ja demokraatia tagajana.		
27.	1. Konkurentsivõimeline ja avatud Euroopa		
28.	Euroopa Liidu liikmesriikide majanduse ja kodanike heaolu edendamiseks on kõige olulisem ülesanne tõsta ELi konkurentsivõimet ja majanduskasvu. Selleks on vajalik dünaamilisema ning avatuma majanduskeskkonna loomine Euroopa Liidus. Eesti eesmärgiks on aidata igati kaasa liikmesriikide poolt seatud ambitsioonikale sihile muuta Euroopa Liidu majandus aastaks 2010 maailma kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamilisemaks teadmistel põhinevaks majanduseks.¹ Eesti peab vajalikuks rõhutada, et selle eesmärgi praktilise saavutamise eelduseks on vajalik Lissaboni strateegia eesmärkide järjekindel elluviimine.	[TÜ]: kohtame taas dünaamilisuse nõuet. Seekord majanduskeskkonna suhtes. See on veelgi eksitavam. Pigem rõhutab majandusteadus keskkonna stabiilsuse vajadust, et tagada majandussubjektidele kindlam taust oma tegevuse planeerimisel [EEL]: Täpsustada teadmispõhise majandusmudeli mõistet, mis peaks meie arvates eelnõu tekstis esitatust enam rõhutama liikmesriikide senisest tihedamat koostööd, sh. selleks, et seniseid vastavaid kogemusi – nii edukaid kui vähemedukaid – vastavalt üle kanda või teadmiseks võtta	TÜ: Mitte arvestada. Majanduse makrokeskkond peab olema stabiilne, kuid Euroopa majandus peab olema dünaamiline ning suutma reageerida turgude arengule. Dünaamiline on siinkohal ka tähenduses “arenev”. EEL: Osaliselt arvestatud. Vt järgmine lõik.
29.	Eesti toetab siseturu toimimise parandamist majanduskeskkonna suurema avatuse saavutamise, jätkuva turgude liberaliseerimise ja liigse reguleerituse vähendamise kaudu. Selle eesmärgi saavutamiseks peame vajalikuks kogu ELi ettevõtlust puudutava õigusliku raamistiku analüüsi, kasutades selleks liikmesriikide erinevate meetmete võrdlevaid analüüse. Majanduskeskkond peab olema lihtne, tõhus ning ettevõtlikkust ja konkurentsi soosiv. Peame oluliseks ettevõtete loomisega seonduvate toimingute lihtsustamist ning ühtlustamist tuginedes riikide parimale praktikale. Toetame igati uue üle-euroopalise ettevõtlusvormi, Euroopa ettevõtte (SE), realiseerimist ja kiiret rakendamist kõikides liikmesriikides, mis aitab kaasa EL sisese riikideülese ettevõtluse kiiremale arengule.	[TÜ]: Siseturu punktis ei võta Eesti millegipärast seisukohta konkurentsipoliitika toetamiseks, ehkki teoorias on esitatud mitmeid ideid, vabastamaks konkurentsipoliitika rahvusriiklike huvide mõju alt.	TÜ: Osaliselt arvestatud. Lisaks ettevõtjate huvidele on oluline rõhutada ka konkurentsi.

¹ 2000.a märtsis võeti Lissaboni ülemkogul vastu 10-aastane strateegia, mille eesmärgiks on muuta Euroopa Liidu majandus maailma kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamilisemaks teadmistel põhinevaks majanduseks. Lissaboni strateegia elluviimine keskendub nn kolmele sambale: majandus-, sotsiaal- ja keskkonnapoliitikale ning nende kolme valdkonna poliitikate paremale sidustamisele. Kõikides olulistest valdkondades on strateegia raames välja töötatud konkreetsed tegevuskavad.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
30.	Eesti toetab konkurentsile avatud teadmistepõhise majandusmudeli arendamist. Euroopa kiirema majanduskasvu tagamiseks peab Eesti väga oluliseks algatusi, mis soodustavad teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonialase tegevuse paremat sidustamist majanduskasvu initsiatiividega. Eesti peab oluliseks ELi kasvuinitsiatiivi tegelikku elluviimist rõhutades seejuures investeringuid inimkapitali.		
31.	Eesti toetab paindlikumat ja aktiivsemat sotsiaal- ja tööturupoliitikat. Eesti peab oluliseks suurema tähelepanu pööramist elukestvade õppele kui vajalikule meetmele tööhõive suurendamisel ning rõhutab sotsiaalse dialoogi tähtsust edukate tööhõivemeetmete efektiivsel rakendamisel. Toetame isikute vaba liikumise põhimõtte rakendamist kõigile Euroopa Liidu kodanikele ning tööjõu mobiilsuse suurendamisele suunatud algatusi, mis tagavad paindlikuma tööjõuturu kogu Euroopa lõikes ning edendavad konkurentsi.	[EKELK]: sõnastada teine lause ümber järgmiselt “Eesti peab oluliseks suurema tähelepanu pööramist töötute ümberõppele, elukestvade õppele kui vajalikule meetmele tööhõive suurendamisel ning rõhutab sotsiaalse dialoogi ja sotsiaalsete garantiide tähtsust edukate tööhõivemeetmete efektiivsel rakendamisel.”	EKELK: Mitte arvestada. Töötute ümberõppe eraldi rõhutamine ei ole otstarbekas. Pigem peab rõhuasetus olema ennetavatel meetmetel, iseäranis töötuse ennetamisel. Leiab osaliselt kajastamist ka lõigus 84. Samas ei ole sotsiaalsed garantiid aktiivsete tööturumeetmete kontekstis prioriteet.
32.	Eesti toetab eelduste loomist konkurentsivõime tõstmiseks läbi infrastruktuuri arendamise ning energia siseturul varustuskindluse tagamise stabiilsete energiahindadega. Nende eesmärkide saavutamiseks peab Eesti oluliseks tegevusi, mis on suunatud transpordivõrgustike sidususe ning vastastikuse koostalitlusvõime ja ühildatavuse arendamisele. Peame vajalikuks ohutuse tõstmist ja konkurentsivõime tagamist kõigis transpordisektorites ning liikmesriikide eripärade ja looduslike barjääridega arvestamist meremagistraalide kontseptsiooni arendamisel. Energia siseturul stabiilse varustuskindluse tagamiseks peab Eesti oluliseks Euroopa Liidu energiaturu avamise lõpuleviimist, riikidevaheliste energeetika infrastruktuuride väljaarendamist, ühtsete energiamaksustamise põhimõtete rakendamist ning kohalike ja alternatiivsete, sealhulgas taastuvate energiaallikate uurimist ja kasutamist.	[EKA/RK/VKÜK]: Lisada lõigu lõppu “Arvestades taastumatute energiaallikate taastumatust soodustada alternatiivsete ja taastuvatel ressurssidel põhinevate energiatootjate tegevust.” [EMML]: Erisuste minimeerimisel EL-ga tuleb EV Valitusel jõulisemalt taotleda Eesti maksumaksjate konkurentsivõimet, arengu- ja elatustaset arvestavaid üleminekutingmusi nii ülemineku perioodis kui maksumäärades. St vajadusel taasavades nn suletud peatükke, aga eelkõige silmas pidades käimasolevaid läbirääkimisi (energeetikadirektiiv jms)	EKA/RK/VKÜK: Arvestatud. Juba kajastatud peatükis 3.1. Alternatiivsete ja taastuvate energiaallikate käsitlemine on prioriteetne. EMML Mitte arvestada. Liitumislepingus sisalduvaid sätteid ei ole võimalik taasavada, kuna need on juba Riigikogu poolt ratifitseeritud.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
33.	Eesti toetab Euroopa Liidu kultuuride ja keelte arendamist, mis aitavad kaasa Euroopa kultuurilise mitmekesisuse säilitamisele. Peame vajalikuks suurema tähelepanu pööramist vaimse pärandi toetamisel ja väärtustamisel ning 2007. aastal algava ühenduse uue kultuuriprogrammi eelarve suurendamist. Eesti peab oluliseks kultuurimõõtmelise lisamist ELi algatustesse teistes valdkondades ning väikeriikide eripära arvestamist üle-euroopalise kultuurikoostöö kujundamisel.	[EKA/RK/VKÜK]: (1) Lisada sõna "...vaimse, visuaalse ja suulise..." [EKA/RK/VKÜK]: (2) lisada lõigu lõppu "Kodanikuläheduse ja lihtsuse tagamiseks peame vajalikuks rakendada EL kultuuripoliitika teostamiseks kohalikud omavalitsused, kes koordineeriks kultuuriprojekte, ja tagame selleks KOV-dele ka vahendid."	EKA/RK/VKÜK (1): Mitte arvestada. Lause mõte on lisaks materiaalsele pärandile (k.a visuaalne) pöörata suuremat tähelepanu vaimsele (sh suulisele) pärandile. EKA/RK/VKÜK (2): Mitte arvestada. KOV-i esindaja on kaasatud ministeeriumide töögruppi, samuti osalevad KOV-id üle-Euroopalistes kultuuriprojektides (ühenduse programm Kultuur 2000).
34.	Euroopa konkurentsivõime suurendamiseks on vajalik Euroopa Komisjoni rolli tugevdamine Lissaboni strateegia kiiremaks ellurakendamiseks ning võrdsete võimaluste tagamiseks siseturul. Pidev riikide tegevuste ja parimate praktikate võrdlemine Euroopa Liidu konkurentsivõime indikaatorite alusel aitavad kiirendada kogu protsessi. Eesti toetab Lissaboni strateegia eesmärkide täitmise vahearuande esitamist 2005.a ja rõhutab vastavate ettevalmistuste olulisust.		
35.	<u>1.1. Hästitoimiv siseturg</u>	[TÜ]: pealkiri võiks siiski olla pigem hästitoimiv ja tarbijasõbralik siseturg. Just tarbijate heaolu on turu toimimise peamine mõõt. Ettevõtjasõbralikkus võiks aga tähendada ka näiteks loobumist konkurentsipoliitikast. [EKELK]: Sõnastada pealkirjana "Hästitoimiv siseturg", kuna see oleks vähem kallutatud ühe poole huvide suunas.	TÜ: Arvestatud osaliselt. Siseturg peab olema nii ettevõtte- kui tarbijasõbralik ja sellest lähtub ka antud alapeatükk. EKELK: Arvestatud. Siseturg peab olema nii ettevõtte- kui tarbijasõbralik ja sellest lähtub ka antud alapeatükk.
36.	Ettevõtja- ja tarbijasõbralikkuse tagamiseks ning konkurentsivõime tõstmiseks peab Euroopa Liidu siseturg toimima tõrgeteta.		
37.	<u>Üleliigse bürokraatia vältimine ja ettevõtlikkuse soosimine</u>		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
38.	ELi siseturu strateegia (2003-2007) üheks prioriteediks on seadusandluse lihtsustamine. Tulenevalt oma avatud ja liberaalsest majanduse arengu mudelist pooldab Eesti seadusandluse lihtsustamist ning üleliigse bürokraatia vältimist ELi siseturul. Seetõttu toetame kõiki tegevusi, mis lihtsustavad ettevõtete, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete turulepääsu. Peame oluliseks Euroopa Komisjoni rolli tugevdamist liikmesriikide poolt õigusaktide õigeaegse ülevõtmise tagamisel, mis vähendaks siseturu killustatust ning parandaks selle toimimist.		
39.	ELi siseturu efektiivseks toimimiseks on vajalik kõigi nelja vabaduse – kaupade, teenuste, isikute ja kapitali vaba liikumine – tagamine. Kuigi ligi 70 % Euroopa Liidu SKTst tuleneb teenustesektorist, esineb siiani liikmesriikide erinevast seadusandlusest tulenevalt tõkkeid teenuste vabal liikumisel. Peame oluliseks teenuste raamdirektiivi kiiret vastuvõtmist ja rakendamist, mis tagaks ettevõtjate asutamiseõiguse ja teenuste osutamise vabaduse kogu ELi siseturul ning annaks kõigile ettevõtjatele võrdsed võimalused teenuste pakkumisel. Direktiivi vastuvõtmine ja rakendamine on oluline nii erinevaid teenuseid kasutavatele ettevõtetele kui ka tarbijaile, kuna konkurentsile avatud teenuste turg mõjub soodsalt pakutavate teenuste valiku suurenemisele, kvaliteedi paranemisele ning hindade alanemisele.		
40.	Eesti peab seoses ELi laienemisega oluliseks Euroopa Komisjoni poolse ulatusliku analüüsi läbiviimist, milles keskendutakse siseturu toimimist pärssivate probleemide tuvastamisele ning ettepanekutele ülereguleerituse vähendamiseks ning paremaks toimimiseks.		
41.	Eesti peab oluliseks Euroopa Liidu püüdlusi ettevõtlikuma Euroopa saavutamise nimel, mis on kõrgema tööhõive, produktiivsuse aga ka innovatiivsuse saavutamise eelduseks. Eesti toetab algatusi, mis on suunatud ettevõtlusalase potentsiaali paremale ärakasutamisele – ettevõtliku ellusuhtumise kujundamist kogu ühiskonnas, ettevõtlusalaste teadmiste ja oskuste arendamist ja eelkõige noorte harimist moel, mis arendaks enam nende loovust, omaalgatust ning analüütilist ja kriitilist mõtlemist.	[EKELK]: (1) lisada lõigu lõppu lause “Selleks tuleb koolisüsteemis suurendada fakiteadmiste omandamise kõrval analüütilise ja kriitilise mõtlemise arendamist.”; (2) lisada uue lõiguna “Ettevõtlusel on suur roll ühiskonna sidususe suurendamisel läbi sotsiaalselt vastutustundliku ellusuhtumise elu- ja tegevuskeskkonda. Teisisõnu, Eesti peab toetama Euroopa Liidu püüdlusi ettevõtete sotsiaalse vastutuse (CSR- Corporate Social Responsibility) tähtsustamisel.”	EKELK (1): Arvestatud. Olemasolev tekst annab edasi sarnase mõtte. EKELK (2): Mitte arvestatud. Ettevõtete sotsiaalne vastutus ei ole antud punkti puhul oluline teema. Punkt keskendub pigem ettevõtlikkusele ühiskonnas.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
42.	Peame vajalikuks parandada väike- ja keskmise suurusega ettevõtete juurdepääsu kapitalile. Eriti terav on antud probleem alustavate ettevõtete ning uuenduslike ideede rahastamisel. Leiame, et Euroopa Komisjoni peab senisest veelgi enam pingutama, et aidata kaasa riskikapitali turgude arendamisele.		
43.	<u>Konkurentsivõimelise finantssektori arendamine</u>		
44.	Euroopa ühise, terviklikult ja tõhusalt toimiva finantsturu väljakujunemise eeltingimuseks on üle-euroopaliste finantsvahendajate tekkimine ja ühtsete üle-euroopaliste finantsturgude toimimist toetavate infrastruktuuride kujunemine. Suurte üle-euroopaliste finantsvahendajate pakutavad teenused soodustavad konkurentsi tihenemist, kuna suureneb liikmesriikides pakutav teenuste valik. Tugevam konkurents parandab kvaliteeti ning muudab teenuse tarbijale odavamaks ja paremaks.		
45.	Eesti peab tähtsaks Euroopa ühtse finantsturu kujunemisega kaasnevate riskide ohjamist viisil, mis tagab õiglase konkurentsi, tõhusa järelevalve ja finantsvahendajate poolt pakutavate teenuste kättesaadavuse tarbijatele (nii ettevõtetele kui ka eraisikutele).		
46.	Eesti toetab ühise, terviklikult ja tõhusalt toimiva üle-euroopalise finantsturu väljakujunemist ülepiiriliste teenuste osutamise hõlbustamise ja regulatiivsete erisuste vähenemise kaudu. Silmas tuleb pidada, et kõikide liikmesriikide finantsvahendajatel oleks võrdsed võimalused konkureerimiseks ELi liikmeriikide finantsturgudel. Samuti toetame neid algatusi, mis aitavad kaasa Euroopa finantssektori avatumaks ning konkurentsivõimelisemaks muutmiseks, sh algatusi, mis soodustavad investeringute ja kapitali vaba liikumist kolmandate riikidega.		
47.	<u>Tõhusam koostöö võrdsete konkurentsitingimuste tagamisel</u>		
48.	Euroopa Liidus hakkab 2004. aastal kehtima uus konkurentsiõiguse rakendamise regulatsioon, mis annab liikmesriikide rahvuslikele konkurentsiasutustele ja kohtutele ELi konkurentsipoliitika rakendamisel senisest suuremad volitused.		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
49.	Eesti toetab Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide konkurentsiküsimustega tegelevate ametiasutuste võrgustiku loomist, kus ELi konkurentsieeskirjade kohaldamine toimub tihedas koostöös tagamaks ELi konkurentsireeglite tõhus kohaldamine ning ettevõtete aus kohtlemine. Peame oluliseks konkurentsiasutuste koostöö kiiret käivitamist, mis aitab oluliselt kaasa võrdsete konkurentsitingimuste tagamisele kogu ELis.	[TÜ]: seatakse eesmärgiks ausa (= reeglipärase?) konkurentsi tagamine. Seegi vajalik. Siiski oleks siin parem sihipärasema konkurentsimumudeli sätestamine, mis tähendaks ka nõudeid reeglitele. Teoorias räägitakse konkurentsi tegususe (efektiivsuse) tagamise vajadusest konkurentsipoliitikas, mis tähendaks konkurentsi kõigi funktsioonide (staatiliste ja dünaamiliste, majanduslike ja mittemajanduslike) toimimist parimal võimalikul moel.	TÜ: Arvestatud osaliselt – täpsustatud sõnastust.
50.	Konkurentsiga tihedalt seotud riigihangete valdkonnas peame oluliseks riigihangete alase regulatsiooni lihtsustamist eesmärgiga muuta riigihanked efektiivsemaks. Kõigis liikmesriikides tuleb tagada uutes ELi riigihangete direktiivides sätestatud põhimõtete rakendamine eesmärgiga tagada konkurents riigihangete läbiviimisel, riigihangete läbipaistvus, pakujate võrdne kohtlemine ja keskkonnaohutude vähendamine. Eesti eesmärgiks on kaasa aidata e-riigihangete regulatiivse keskkonna loomisele ning edendamisele ja piiriüleste hangete mitteformaalsete takistuste vähendamisele, kasutades sealhulgas liikmesriikide vahel loodud riigihangete alase võrgustiku võimalusi.	[EKELK]: seoses säästva arengu eesmärkidega peaks üheks riigihanke tingimuseks olema keskkonnaohutude minimeerimine.	EKELK: Arvestatud. Uutes riigihangete regulatsiooni ettepanekutes on oluline koht keskkonnamõjude arvestamisel.
51.	Eesti toetab Euroopa Komisjoni poliitikat piirata konkurentsi moonutava riigiabi andmist ja selle suunamist paremini sihistatud eesmärkidele, näiteks riigiabile teadus-ja arendustegevuse vallas. Toetame komisjoni initsiatiivi töötada välja täiesti uued põhimõtted konkurentsi vähe moonutava riigiabi hindamiseks, samuti sellise abi lihtsustatud menetlemiseks. Peame oluliseks riigiabi efektiivsuse hindamist ja selleks toimiva hindamissüsteemi loomist.		
52.	Võrdsete konkurentsitingimuste tagamiseks peab Eesti väga oluliseks nii intellektuaalse kui tööstusomandi efektiivset kaitset.		
53.	Eesti toetab igakülgset võitlust piraatluse ja võltskaubanduse vastu nii ELi kui siseriiklikul tasandil. Infoühiskonna tingimustes on eriti kiiresti arenev autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste valdkond. Valdonna territoriaalsuse printsiipe arvestades peab Eesti oluliseks, et kõigis liikmesriikides oleks tagatud autoriõiguste ühetaoline kaitse. Toetame ELis arutlusel olevaid seadusandlikke algatusi, mis on suunatud autoriõiguse ja kaasnevate õiguste alase regulatsiooni korrastamisele ja lihtsustamisele.		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
54.	Eesti peab oluliseks tööstusomandi kaitse efektiivsemaks muutmist ning õiguskaitse saamiseks vajalike toimingute tagamist. Eesti toetab ühenduse patendi võimalikult kiiret loomist, kuivõrd see lihtsustab patendiõigusega kaitstud kaupade liikumist ELi territooriumil ning on oluliseks abinõuks ELi konkurentsivõime tõstmisel.		
55.	<u>Tarbijasõbralikum siseturg</u>		
56.	Eesti peab oluliseks võrdsete võimaluste loomist ettevõtjatele oma toodete turustamisel ning tarbijatele ohutute toodete tagamist. Seetõttu toetame uue lähenemisviisi direktiivide väljatöötamist, mis lihtsustavad oluliselt tooteohutuse-alast seadusandlust. Nendes valdkondades, mida uue lähenemisviisi direktiivid ei kata, toetame Euroopa Komisjoni algatusi, mille eesmärgiks on tagada senisest tõhusam toodete vastastikuse tunnustamise põhimõtte tegelik rakendamine kõigis liikmesriikides.		
57.	Toodete ohutuse tagamiseks peame vajalikuks ka üle-euroopalise vastavushindamisasutuste ja turujärelevalve asutuste koostöö tõhustamist, mis võimaldaks vältida tegevuste dubleerimist toodete ohutuse kontrollimisel ning hoida kokku rahalisi vahendeid.		
58.	Eesti toetab ka üle-euroopalise ühtse, infotehnoloogiliselt kaasaegse ja selgel õiguslikul alusel toimiva turujärelevalve infosüsteemi loomist, et tagada tõhus turujärelevalve ja kaitsta seeläbi tarbijaid ohtlike toodete eest. Praegu on ohtlike toodete kohta info vahetamise süsteemid kohati dubleeritud ja ilma piisava õigusliku aluseta.		
59.	Seoses isikute vaba liikumisega ning e-kaubanduse arenguga sooritatakse ELi siseturul üha enam piiriüleseid tehinguid. Eesti peab vajalikuks rõhutada, et piiriülese ettevõtluse hoogustumisel on väga tähtis tarbijate usalduse suurendamine siseturul. Seetõttu toetab Eesti Euroopa Komisjoni algatust käivitada tarbijakaitse rakendamise eest vastutavate liikmesriikide asutuste koostöö, mille kaudu on võimalik kohtuväliselt kaitsta tarbijate kollektiivseid huve piiriüleisel kauplemisel, tõsta tarbijate usaldust ning maksimaalselt kasutada kõiki siseturu eeliseid.		
60.	<u>Keemiatööstuse konkurentsivõime tagamine</u>		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
61.	Euroopa Liidu uue kemikaalide regulatsiooni (REACH)² vastuvõtmisel on Eesti jaoks oluline tasakaalu säilitamine majanduslike, keskkonna ja sotsiaalsete aspektide vahel. Meie eesmärgiks on tagada keskkonna ja tervise kaitstuse kõrge tase, mis samas ei pärsiks keemiatööstuse, eriti väiksemate ettevõtete, konkurentsivõimet ja innovatiivsust ning võtaks arvesse liikmesriikide regionaalseid eripärasid (nt Eesti põlevkivikeemiatööstus).	[ERL]: (1) lisada esimese lause järel “Regulatsiooni puhul on oluline ettevaatusprintsipi rakendamine, tagama peab maksimaalne ohutus elanikele ja looduskeskkonnale ning regulatsioon peab olema seetõttu piisavalt range”; [ERL]: (2) lisada lõigu lõppu “Oluline on, et uute kemikaalide turuletoomisel peaks selle ohutuse tõestamist finantseerima ettevõtte, mitte liikmesriik oma eelarvest” [EKELK]: see lõik laskub detailidesse, mis peaks kajastuma “edasistes valdkondlikes tegevuskavades”.	ERL (1): Mitte arvestatud. Maksimaalset ohutust ei saa tagada vaid väga range regulatsiooni abil, sest siis kaoks ära tasakaal erinevate aspektide vahel ning tootmine võib üldse seiskuda. ERL (2): Mitte arvestatud. Viidatud põhimõte sisaldub juba REACHi eelnõus, mida Eesti on omalt poolt toetanud. EKELK: Mitte arvestatud. Tegemist on Eesti keemiatööstuse konkurentsivõime ning regionaal- ja sotsiaalmajandusliku arengu seisukohast väga olulise teemaga, mille käsitlemine on põhjendatud.
62.	<u>1.2. Teadmispõhise majandusruumi arendamine</u>		
63.	<u>Infoühiskond kõigi jaoks</u>		
64.	Eesti toetab aktiivselt Lissaboni strateegiast tuleneva eEuroopa 2005 eesmärkide saavutamist, pidades eriti silmas ELi kodanikele, ettevõtetele ja riigiasutustele elektroonsete teenuste loomist ning nende suhtlemise lihtsustamist ELi institutsioonide ning liikmesriikide riigiasutustega. Samaaegselt on oluline tagada, et elektroonilistele teenustele üleminek ei tekitaks ühiskonnas uusi lõhesid. Euroopa Liidu konkurentsivõime tõstmise ning siseturu tõhusama toimimise seisukohalt peab Eesti oluliseks eEuroopa 2005 tegevuskavas ette nähtud e-teenuste ja m-teenuste alaste innovaatiliste arendusprojektide tegelikku ja kiiret rakendamist järgmistes valdkondades:	[EKA/RK/VKÜK]: Lisada sõnapaar “...kodanikele, valitsusvälistele organisatsioonidele, ettevõtetele...” [EKELK]: lisada teise lause järel “Samaaegselt peab Eesti oluliseks jälgida, et elektroonilistele teenustele üleminek ei tekitaks ühiskonnas uusi lõhesid ning et säilitataks paralleelselt võimalus ajada asju traditsiooniliste suhtlusvahendite kaudu”	EKA/RK/VKÜK: Mitte arvestada. “Kodanikud” hõlmab antud kontekstis ka “valitsusvälistele organisatsioonidele”. EKELK: Arvestatud. Valitsus on nõus, et tehnilise progressiga ei tohi kaasneda ühiskondlike lõhede süvenemine.
65.	e-valitsus, e-õigus, e-demokraatia – kodanike ja riigi vahelise suhtluse tihendamisel ning riigivalitsemise avatumaks muutmisel tuleb laialdaselt rakendada nii kodanikele, ettevõtetele kui teistele riigiasutustele suunatud interaktiivseid elektroonseid teenuseid parimate riikide praktika põhjal (avaliku teabe esitamine, kodanike arvamuste ja ettepanekute esitamise võimaldamine, valimised, e-riigihanked, küsitlused jms).	[LL/MOVL]: täiendada lõiku peale sõnu "kodanike ja riigi" sõnadega "ning kohaliku omavalitsuse" ning peale sõnu "rakendada nii kodanikele" sõnadega "kohalikele omavalitsustele"	LL/MOVL: Mitte arvestatud. Antud kontekstis hõlmab “riik” ka kohalikke omavalitsusi.

² Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu määruse eelnõu kemikaalide registreerimise, hindamise, turule lubamise ja piiramise kohta, millega luuakse Euroopa Kemikaalide Agentuur.

Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
66. e-tervishoid – Eesti toetab peab vajalikuks tervishoiu infosüsteemide arendamist võimaldamaks isikupõhiste andmete ristkasutuse erinevate EL liikmesriikide tervishoiuinstiitutsioonide vahel. Eesmärgiks on võimaldada arstide, tervishoiuasutuste, apteekide, kiirabi ja teiste riigiasutuste (nt perekonnaseisu büroo, sotsiaalkindlustusamet) vahel patsiendi puudutava "haigusloo" kättesaadavus mõjusa ravi määramiseks, samuti patsiendi õiguste tagamiseks ja bürokraatia oluliseks vähendamiseks. Eesti eesmärk on viia e-tervishoiu kontseptsioonid Euroopa tasandile, tutvustades Eestis hästi toimivat süsteemi Euroopas laiemalt.		
67. e-haridus – Eesti toetab projekte, mis on suunatud keele- ja kultuuriobjektide digitaliseerimisele ning interneti teel kättesaadavaks tegemisele, mitmekeelsete keele- ja kultuuriteemaliste veebilehtede loomisele ja haldamisele ning digitaliseeritud kultuuripärandi kasutamisele hariduses.		
68. Eelduseks e-teenuste kasutamisel rahvusvahelisel tasandil on ühtsete meetmete rakendamine kasutajate tuvastamisel ja digitaalsel allkirjastamisel. E-teenuste ühtseks ja turvaliseks kasutamiseks toetab Eesti universaalse elektroonilise isikutuvastuse ja digitaalse allkirjastamise sertifikaatide õigusliku aluse väljatöötamist ja kasutuselevõttu ELi tasandil, kus üheks võimalikuks aluseks oleksid Eesti ID-kaardi põhimõtted: mugavus kasutajale, turvalisus teenusepakkujale ja universaalsus.		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
69.	Eesti peab vajalikuks rõhutada ID-kaardi potentsiaali ning selle kasutamise ideoloogia rakendamise võimalust ELi ravikindlustuskaardi funktsioonides, mis peaks digitaalsel kujul realiseeruma aastal 2008. Eesti seab tulevikueesmärgiks ID-kaardi rakendamise võimaluste laiendamise kogu ELis.	[TÜ]: Üle tuleks kontrollida seatud eesmärgi “Eesti seab tulevikueesmärgiks ID-kaardi rakendamise reisidokumendina kogu ELis” formulatsioon. Eesti Päevaleht (18.02.2004) artiklis ID-kaardiga Euroopasse, Ahto Lobjakas, väitis, et “Eesti kodanikul piisab 1. maist kõikidesse Euroopa Liidu riikidesse reisimiseks vaid ID-kaardi esitamisest. [...] Euroopa Komisjon tegi veebruari algul avalduse, milles ühenduse liikmesriikidele meenutatakse, et Euroopa Liidu laienemise hetkest 1. mail võivad uute liikmesriikide kodanikud ühenduse sisepiire ületada vaid ID-kaardi esitamisel. Liikmesriigi ID-kaardi reisidokumendina tunnustamise passi kõrval näeb ette EL-i seadustik.” Kui Ahto Lobjakase väide on korrektne, siis on praegu sõnastatud eesmärk justkui juba saavutatud.	TÜ: Osaliselt arvestatud. Samas ei ole antud kontekstis oluline mitte ID-kaardi kasutamine isikut tuvastava dokumendi või reisidokumendina, vaid selle elektrooniliste võimaluste rakendamine teistes valdkondades
70.	Eesti toetab aktiivselt telekommunikatsioonituru liberaliseerimist ning tegevusi, mis on suunatud telekommunikatsiooniteenuste kättesaadavuse tagamisele. Selle eesmärgi saavutamiseks peame oluliseks uue ELi telekommunikatsioonialase regulatsioonipaketi efektiivset ülevõtmist ja rakendamist liikmesriikides ning Euroopa Komisjoni algatust analüüsida ja piiritleda elektroonilise side turge koostöös liikmesriikidega. Telekommunikatsioonipoliitika on vajalik vahend ELi majanduskasvu edendamisel. Meie eesmärgiks on kujundada ELis välja poliitika, mis võimaldaks elektroonilise side avatud platvormide (sealhulgas digitaalringhäälingu ja kolmanda põlvkonna mobiilside – 3G) kaudu lairibaühenduse tagamise elanikkonnale.	[TÜ]: Veidi küsitav on telekommunikatsioonituru liberaliseerimise käsitlemine siin, kuna sisult on tegemist sama infrastruktuurse problemaatikaga, millele pühendatud p.1.4	TÜ: Mitte arvestada. Tegemist on antud juhul mitte infrastruktuuride, vaid teenuste temaatikaga.
71.	<u>Töajõu konkurentsivõime ja paindlikkuse tõstmine</u>	[TÜ]: Tööturu paindlikkuse tõstmise (lk. 15) jt tööturu regulatsioonide juures tuleb arvestada ka sellega, et kasvab a/ü-de surve ja rahvusvaheline toetus neile. Eestil on see seni ametiühingute mõju tööturule olnud tühine.	Võetud teadmiseks.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
72.	Pidades silmas laiemat eesmärki – majanduse konkurentsivõime tõstmist - toetab Eesti ELi hariduspoliitika peamisi eesmärke: tingimuste loomist teadmispõhisele majandusele üleminekuks ning inimkapitali arendamist konkurentsivõimelise tööturu toetamiseks. Nende eesmärkide täitmiseks peame oluliseks ühtse haridusruumi loomist Euroopa Liidus, mis aitab kaasa tööjõu konkurentsivõime ja paindlikkuse tõstmisele.		
73.	Eesti peab eriti oluliseks tähelepanu pööramist järgnevale valdkondadele: - elukestva õppe (eriti tööalane täienduskoolitus) ning mitteformaalse hariduse arendamine ning moderniseerimine, sh vähemate võimalustega sihtrühmadele hariduse kättesaadavuse soodustamine; - hariduse ja teaduse mobiilsusprogrammide arendamine; - hariduse kvaliteedi tõstmine, sh kvaliteedikindlustuse süsteemide väljaarendamine nii rahvuslikul kui ka Euroopa tasandil, ühise kutsehariduse kvaliteedikindlustuse raamistiku sihipärane arendamine; - õpetaja rollide ja pädevuste määramine ning õpetajahariduse (eriti kutseõpetaja) kaasajastamine ja sihipärane arendamine; - noorsootöö struktuuri ja kvaliteedi arendamine ning noortevaldkonna alase koostöö laiendamine; - noorsoo-uuringute valdkonna edasine arendamine Euroopas ja siseriiklikult.	[EKA/RK/VKÜK]: kustutada kolmandas punktis “ja kvaliteedi ühtlustamisele” [EKELK]: (1) sõnastada esimene punkt “elukestva õppe (eriti tööalane täienduskoolitus ja töötute ümberõpe) ning mitteformaalse hariduse arendamine ning moderniseerimine, sh vähemate võimalustega sihtrühmadele hariduse kättesaadavuse soodustamine”; [EKELK]: (2) lisada teise punktina “kodanikuhariduse kui teadmiste, kogemuste, väärtushinnangute, sotsiaalsete ja praktiliste oskuste kogumi taseme ja kättesaadavuse parandamine”; [EKELK]: (3) sõnastada neljas punkt “õpetaja rollide ja pädevuste määramine ning õpetajakoolituse kaasajastamine ja sihipärane arendamine”	EKA/RK/VKÜK: Arvestatud. Hariduse kvaliteedi tõstmine on olulisem kvaliteedi ühtlustamisest. EKELK (1) Arvestatud osaliselt. Ümberõpe on oluline nii töötute kui ka töötavate inimeste puhul. EKELK (2): Mitte arvestatud. Ei ole põhjust eelistada ühte valdkonda – kodanikuharidust - teistele. Sisaldub osaliselt ka mitteformaalse hariduse arendamise all. EKELK (3): Arvestatud. Täpsustab valitsuse EL poliitika eesmärke tööjõuturu konkurentsivõime tõstmiseks.
74.	<u>Euroopa teadus- ja innovatsiooniruumi arendamine</u>		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
75.	Eesti soovib kiirendada Euroopa teadusruumi väljaarendamist, osaledes ELi liikmesriikide ja Euroopa Komisjoni teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonipoliitika avatud koordineerimisprotsessis.³ Eesti toetab algatusi, mis on suunatud rahvusvahelistelt konkurentsivõimelise teadus- ja arendustegevuse, inimressursi ja infrastruktuuri väljaarendamisele. Sellega seoses toetame ELi teadus- ja arendustegevuse tegevuskavas ette nähtud finantseerimise kasvu 3%-ni SKP-st aastas ning meetmeid, mis motiveerivad erasektorit suurendama investeeringuid teadus- ja arendustegevusse ning tõstavad võimet võtta kiiresti kasutusele uusi tehnoloogiaid.	[TÜ]: Koos vajadusega investeerida strateegiliste eesmärkide toetamiseks (lk. 14) peab paika panema ka eesmärkide prioriteetid nii lühemaks (kava on aastateks 2004-2006!) kui pikemaks perioodiks.	TÜ: Mitte arvestada. ELis on teadus- ja arendustegevuse prioriteetid on määratletud tekstis mainitud ELi teadus- ja arendustegevuse tegevuskavas. 3 %-ni SKPst jõudmine on kavas aastaks 2010.
76.	Eesti peab vajalikuks koostöösidemete tugevdamist ettevõtete ning ülikoolide ja teadusasutuste vahel ning toetab selle eesmärgi täitmiseks suunatud tegevusi. Peame oluliseks soodustada ELi riikide ning ELi ja kolmandate riikide vahelist teadustöötajate mobiilsust, mis aitab kaasa ELi ühtse haridusruumi loomisele ning omab positiivset mõju konkurentsivõime tõstmiseks. Eesti peab vajalikuks mahukamate ELi investeeringute suunamist kõrgharidusse ja uurimustöösse, mis on seotud Euroopa strateegiliste eesmärkidega, aitavad kaasa Euroopa teadustegevuse struktuursete probleemide lahendamisele ning parandavad ettevõtluskeskkonda.		
77.	<u>1.3. Aktiivne ja paindlik sotsiaal- ja tööturupoliitika</u>	[ETK]: Eesti Tööandjate Keskliit on seisukohal, et näiteks aktiivse ja paindliku sotsiaal- ja tööturupoliitika punkt 1.3.) kujundamine sotsiaalpartnereid kaasamata on ELi põhimõtete valguses mõeldamatu. Samuti tuleks tööhõive suurendamise ja paindlike töösuhete saavutamiseks rakendada eelkõige meetmeid ettevõtluse soodustamiseks, mitte otsida abi kollektiivlepingute sõlmimisest. Paraku ei leia ettevõtluse soodustamine eelnõus kajastamist. [EEL]: Lisada ptk 1.3 „Aktiivne ja pandlik sotsiaal- ja tööturupoliitika“ alateema, mis väljendaks Eesti selgeid püüdlusi ühtlustada inimkaubandust ja prostitutsiooni tõkestavad seadused kogu EL territooriumil	ETK: Mitte arvestatud. Dokumendis on pööratud märkimisväärset määral tähelepanu ettevõtluse edendamisele ja sotsiaalpartnerite kaasamisele. EEL: Mitte arvestatud. Antud temaatika leiab käsitlemist peatüki “Turvaline Euroopa” all.
78.	<u>Avatud tööturg</u>		

³ Avatud koordineerimise meetodit kasutatakse EL eesmärkide saavutamiseks, alates 2000. aasta Lissaboni tippkohtumisest. Meetod hõlmab liikmesriikide poliitikate koordineerimist, ühiste eesmärkide, indikaatorite kehtestamist, raporteerimist, info- ning kogemuste vahetust ja ettepanekuid tulemuslikkuse saavutamiseks.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
79.	Euroopa Liidu konkurentsivõime tõstmise eelduseks on tööturu avatus ning isikute vaba liikumise põhimõtte rakendamine kõigile Euroopa Liidu kodanikele. Seetõttu peab Eesti vajalikuks tööturu täielikku avamist ELi piires. Eesti ei kehtesta piiranguid tööturule sisenemiseks Euroopa Liidu kodanikele ning kutsub liikmesriike rakendama võrdse kohtlemise põhimõtet Euroopa Liidu tööturul. Eesti soovib liituvatele riikidele tööturu avamiseks üleminekuaja kehtestanud riikidega pidada läbirääkimisi üleminekuperioodide edasise pikendamise vältimiseks ja võimalikuks lühendamiseks.		
80.	Töötajate vaba liikumise põhimõtte paremaks rakendamiseks ja isiku vaba liikumise soodustamiseks seab Eesti eesmärgiks kutsekvalifikatsioonide tunnustamise süsteemi liberaliseerimise ja lihtsustamise, seda eelkõige piiriüleste teenuste osutamise vallas. Selleks toetame aktiivselt uue kutsekvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi kiiret väljatöötamist.		
81.	<u>Kvaliteetne tööelu ja paindlik töösuhe</u>		
82.	Eesti peab oluliseks Euroopa tööhõivestrategie rakendamist eesmärgiga saavutada aastaks 2010 Euroopa Liidus keskmine tööhõive määr 70 %. Tööturureformide elluviimisel toetab Eesti Wim Koki juhitud Euroopa tööhõive töörühma novembris 2003 avaldatud raportis esile toodud eesmärgid ja meetmeid nende saavutamiseks. Peame oluliseks töösuhete paindlikkuse tõstmist, mis soodustaks töökohtade loomist ettevõtete poolt. Tööga kindlustatuse tagamiseks toetame suurema tähelepanu pööramist töötajate tööalase konkurentsivõime suurendamisele, mis aitab kaasa töötajate kohanemisele tööturul töökoha vahetustel või tööturule naasmisel; selleks peame vajalikuks vähendada tööturu ülemäärast reguleeritust. Peame oluliseks toetus- ja maksusüsteemide kujundamist aktiivselt tööturul osalemist toetavateks vahenditeks.		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
83.	Neid eesmärke aluseks võttes tuleb erilist tähelepanu pöörata soolise võrdõiguslikkuse tagamisele tööturul, noorte tööpuuduse ja pikaajalise töötuse vähendamisele ning vanemaealiste töötajate aktiivsele kaasamisele.	[EKELK]: sõnastada lõik järgmiselt “Neid eesmärke aluseks võttes tuleb erilist tähelepanu pöörata soolise diskrimineerimise vähendamisele tööturul (ja üldiselt) soo, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omdasute, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu. (Kommentaar: vt. Põhiõiguste harta art. 21) Samavõrd oluline on pöörata tähelepanu noorte tööpuuduse ja pikaajalise töötuse vähendamisele ning vanemaealiste töötajate aktiivsele kaasamisele”	EKELK: Mitte arvestatud. Täiendus hägustaks meetme fookust. Küsimus on erilises tähelepanus. Majanduslikust ja sotsiaalsest aspektist vaadatuna on hetkel kahju kõige suurem just tööturul toimuvast soolisest diskrimineerimisest.
84.	Tööhõive suurendamiseks peame vajalikuks aktiivsete tööturumeetmete (tööturukoolitus, nõustamine, töövahendus, individuaalsed tegevuskavad) edasiarendamist ja mahu tunduvat suurendamist, sealjuures läbi Euroopa Sotsiaalfondi vahendite kasutamise.	[EKELK]: sõnastada lõik järgmiselt “Tööhõive suurendamiseks peame vajalikuks aktiivsete tööturumeetmete (tööturukoolitus, nõustamine, töövahendus, individuaalsed tegevuskavad, töötute ümberõpe) edasiarendamist ja mahu tunduvat suurendamist, sealjuures läbi nii riiklike kui Euroopa Sotsiaalfondi vahendite kasutamise.”	EKELK: Mitte arvestada. Tööturukoolitus ja individuaalsed tegevuskavad hõlmavad töötute ümberõpet. Sõna „sealjuures“ on täpsustava iseloomuga ega välista kasvu finantseerimist nii riigi kui muudest allikatest. Kuna ESF finantseerimine on seotud riigi omaosalusega, siis on kasvuks niikuinii suurem riiklik panus vajalik.
85.	Tööelu kvaliteedi arendamiseks toetame ELi poliitikaid, mis soodustavad paremate töökohtade loomist (sh arendades tööhõive suurenemist teenindussektoris). Eesti toetab töökeskkonna ohutuse ja tervislikkuse arengut eelkõige töötajate pikaajalise töövõime säilitamiseks. Töökeskkonna ohutuse ja tervislikkuse tagamine on oluline ka siseturu toimimiseks ausa konkurentsi tingimustes, et vältida hinnadumpingu mõju.		
86.	Paindlike töösuhete arendamiseks toetame aktiivselt töötaja paindlikkuse, kaugtöö ja teiste paindlike töövormide tähtsustamist. Eesti peab seda üheks võtmeküsimuseks ELi konkurentsivõime suurendamisel ning toetab kõiki sellesuunalisi tegevusi ELi tööseadusandluse täiendamisel. Eesti seisab aktiivselt selle eest, et töötaja direktiivi muutmisel arvestatakse töötaja paindlikkuse säilitamisega. Paindlike töösuhete arendamiseks tuleb soodustada ka kollektiivlepingute ja kokkulepete sõlmimist töötajate ja tööandjate vahel.		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
87.	Töö- ja pereelu ühitamiseks toetab Eesti meetmeid, mis aitavad väikelaste vanematel tööle naasta või tööd jätkata. Eesti toetab ELi tasandil järgmisi algatusi ja juhtnööre: võimaldada paremat laste ja vanurite hoolekannet; propageerida paindlikke ja osaaajaga töötamise võimalusi ning võtta vajalikke meetmeid riskigruppi kuuluvate naiste aitamiseks (üksikemad).	[TÜ]: lisada „Eesti toetab ELi tasandil järgmisi algatusi ja juhtnööre: võimaldada paremat laste ja vanurite hoolekannet; propageerida paindlikke ja osaaajaga töötamise võimalusi ning võtta vajalikke meetmeid riskigruppi kuuluvate naiste aitamiseks (üksikemad)“. Lisada võiks ka vaegurite perekeskse eluviisi toetamise.	TÜ: Mitte arvestatud. Mõte sisaldub lõigus 90
88.	<u>Aktiivne ja liikmesriikide koostööl põhinev sotsiaalpoliitika</u>		
89.	Eesti peab vajalikuks ELi sotsiaalpoliitika arendamisel lähtumist Lissaboni strateegia eesmärkidest. Eesti toetab avatud koordinaatsiooni meetodil põhineva pensionistrateegia ja pikaajalise hoolduse tegevuskava väljatöötamist.	[EKELK]: sõnastada esimene lause järgmiselt “Eesti peab vajalikuks ELi sotsiaalpoliitika arendamisel lähtumist Lissaboni strateegia eesmärkidest ja osalusdemokraatiast.”	EKELK: Mitte arvestatud. Osalusdemokraatia tähtsus on rõhutatud muudes peatükkides, vt ka kommentaari lõigule 145
90.	Eesti aitab aktiivselt kaasa selliste ELi sotsiaalpoliitika meetmete kujundamisel, mis aitavad vähendada vaesust (keskendudes meetmete valikul eelkõige lastega peredele), suurendada sotsiaalset kaasatust (keskendudes erivajadustega inimestele), tagada pensionisüsteemide jätkusuutlikkus ja sotsiaalkindlustushüvitiste õiguste säilimine kodanike liikumisel Euroopa Liidu piires. <u>Eesti ja Euroopa tulevikku ning jätkusuutlikkust silmas pidades tuleb erilist tähelepanu pöörata laste õiguste kaitsmise ja elukvaliteedi parandamisele ning nende otsese sotsiaalse tõrjutuse vähendamisele.</u>	[EKELK]: lisada lause “Eesti ja Euroopa tulevikku ning jätkusuutlikkust silmas pidades tuleb erilist tähelepanu pöörata laste õiguste kaitsmise ja elukvaliteedi parandamisele ning nende otsese sotsiaalse tõrjutuse vähendamisele.” [EMSL]: lisada laste õiguste tagamine	EKELK: Arvestatud. Laste õiguste kaitse on oluline. EMSL Arvestatud.
91.	Eesti peab oluliseks liikmesriikide koostöö tõhustamist tervishoiu valdkonnas eesmärgiga vähendada nakkushaigustesse haigestumist, parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust ja kvaliteeti, vähendada sõltuvusainetest (tubakas, alkohol, narkootikumid) tingitud kahju ja parandada tingimusi laste tervislikuks arenguks. Eelnimetatud eesmärkide saavutamisel on viib Eesti ellu e-tervise projekti ja teeb antud valdkonnas kogemuste vahetamiseks aktiivset koostööd teiste ELi liikmesriikidega.	[EKA/RK/VKÜK]: Lisada “...tingitud kahju, tagada võrdsed võimalused vähkkasvajate ja allergiate põdejatele ja parandada...”	EKA/RK/VKÜK: Mitte arvestatud. ELi kontekstis on põhirõhk koostööl nakkushaigustesse vähendamise ja sõltuvusainete kontekstis, samuti teenuste pakkumise üldise korralduse osas. Muud küsimused on rohkem siseriikliku tähtsusega.
92.	Eesti toetab ELi nakkushaiguste keskuse loomist ning selle toimimiseks vajalike registrite ja laboripõhiste nakkushaiguste teavitamise süsteemide (referentlaborite) käivitamist.		

Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
93. Peame oluliseks välja töötada ja rakendada ELi sisene HIV/AIDS ja tuberkuloosi ravimite hinnapoliitika, soodustada antud valdkonnas geneeriliste ravimite kiiret turuletoomist ning suurendada investeringuid vastavate vaktsiinide väljatöötamisse.		
94. Seoses patsientide ja tervishoiutöötajate vaba liikumisega peame otstarbekaks käivitada seire antud protsessi jälgimiseks ning osaleda meetodika ja tegevuskavade väljatöötamises liikmesriikide tervishoiusüsteemide ühtlustamiseks.		
95. <u>1.4. Transpordisektori ja energeetika arendamine</u>		
96. <u>Stabiilne ja avatud energiaturg</u>		
97. Energeetika valdkonnas on Eesti peamiseks eesmärgiks Euroopa Liidu energia siseturul varustuskindluse tagamine stabiilsete energiahindadega, mis on sätestatud selgete kriteeriumidega, mida iga liikmesriik peaks täitma. Oluline on keskkonna- ja ohutusküsimustega arvestav tulevikku suunatud energiapoliitika, mis oleks pikas perspektiivis suunatud fossiilsetel kütuste järk-järgulisele asendamisele alternatiivsete, sh taastuvate energiaallikatega.	[ERL]: lisada “Kesksel kohal on keskkonna- ja ohutusküsimustega arvestav tulevikku suunatud energiapoliitika, mis oleks pikas perspektiivis suunatud fossiilsetel kütuste järk-järgulisele asendamisele taastuvate energiaallikatega.”	ERL: Arvestatud. Energeetika keskkonnaaspektide käsitlemine on prioriteetne.
98. Selleks peab Eesti oluliseks ELi energiaturgude avamise lõpuleviimist ning regulatsioonimehhanismide edasiarendamist ausa ja moonutatusteta energiaturu konkurentsi tagamiseks energiaettevõtete vahel. Energiaturu liberaliseerimise juures tuleb arvestada regionaalsete ja sotsiaalsete aspektidega.	[TÜ]: põlevkivienergeetika tulevik pole dokumendis tematiseeritud, ehkki sellest sõltub reaalselt Ida-Virumaa majanduslik ja sotsiaalne turvalisus kindlasti ka peale 2006. aastat. Kiire elektrituru avanemine võib viia regionaalse kriisini. [EKA/RK/VKÜK]: kustutada “ja moonutuseta”	TÜ: Osaliselt arvestatud. Samas on elektrituru avanemine oluline valitsuse eesmärk. EKA jt: Mitte arvestatud. Turumoonutuste vältimine on turu eduka toimimise seisukohast oluline.
99. Pikaajalise varustuskindluse tagamiseks ELi ühtses raamistikus on vaja lähtuvalt liikmesriikide eripäradest tagada ühendused ELi ühtse energiasüsteemiga. Selleks peab Eesti oluliseks riikidevaheliste energeetika infrastruktuuri väljaarendamist koostöös teiste liikmesriikidega ning toetab ELi tasemel selleks otstarbeks tehtavaid investeringuid.		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
100.	Ühtse energiaturu paremaks korraldamiseks on vajalik ühtsete energiamaksustamise põhimõtete rakendamine ning emissioonikvootide administreerimise põhimõtete fikseerimine. Säästlikuma energiakasutuse arendamisel peab Eesti vajalikuks efektiivsete energiavajaduse juhtimise põhimõtete väljatöötamist, ELi fondide toel vastavatele projektidele uute finantseerimismudelite rakendamist ning energiasäästu põhimõtete sihipärast propageerimist.	[ERL]: lisada “Säästliku energiakasutuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetest lähtuvalt peaks Euroopa Liit kaaluma vaid üht energialiiki - tuumaenergiat - eelisarendava EURATOM-i leppe lõpetamist.”	ERL: Mitte arvestatud. Euratom tegeleb pigem tuumaohutuse kui tuumaenergeetika eelisarendamisega. Samas kaotab Euratomi leping kehtivuse uue põhiseadusliku lepingu jõustumisel.
101.	<u>Transporditeenuste- ja infrastruktuuri arendamine</u>		
102.	Eesti toetab transporditeenuste ühtse turu kiiret väljakujundamist ELis, mis tagab kõigile ELi liikmesriikide vedajatele võrdsed võimalused ning väldib diskrimineerimist.	[ERL]: kustutada “..., sealhulgas ka kaudset, näiteks teiste liikmesriikide ametiühingute korraldatavate boikottide või läbisõitu piiravate teemaksude vormis.”	ERL: Arvestatud. Euroopa Liidul puudub võimalus suunata liikmesriikide ametiühingute tööd.
103.	Lennu- ja meretranspordi valdkonnas on Eesti peamiseks eesmärkideks reisijate ohutuse ja teenuste pakkumise suurendamine. Piisava konkurentsi olemasolu tagab mere- ja lennutransporditeenuste parema konkurentsivõime ning nende teenuste pakkumise tarbijale soodsama hinnaga.		
104.	Lennunduse valdkonnas peab Eesti vajalikuks rahvuslike turupiirangute kaotamist Euroopa Liidu lennundusturul ning võimalikult kiiret ühtse lennuohutuse järelevalvesüsteemi käivitumist Euroopa Lennuohutusameti EASA kaudu. Peame oluliseks “Euroopa ühistaeva”⁴ loomiseks vastu võetud määrustepaketi tõrgeteta ja kõrvalekalleteta elluviimist, mis kaotab õhuruumi killustatuse ning muudab lendude juhtimise tehnilise, protseduurilise ja institutsionaalse ühtlustamise kaudu lennuliikluse Euroopas sujuvamaks, ohutumaks ja ökonoomsemaks.		
105.	Meretranspordi valdkonnas on Eesti peamiseks eesmärgiks meresõidu ohutuse suurendamine Läänemeres, sealhulgas valmisoleku kujundamine laevaõnnetuste ärahoidmiseks ja võimalike merereostuste kiireks kõrvaldamiseks. Maanteetranspordi alternatiivina toetame lähimerevedude osa suurendamist kaupade veol.	[ERL]: lisada enne lõigu viimast lauset lause “Euroopa Liit peab kasutama oma mõjujõudu, lõpetamaks ühepõhjaliste naftatankerite liikluse Läänemeres.”	ERL: Arvestatud lõigus 151.

⁴ Nn “Euroopa ühistaeva” projekti (Single European Sky) eesmärgiks on muuta lennuliikluse juhtimise süsteem ELis efektiivsemaks, ohutumaks ning konkurentsivõimelisemaks. Selle eesmärgi saavutamiseks välja töötatud õigusaktide eelnõud ühtsetele lennureeglitele ja lennujuhtimisprotseduurile üleminekuks, mis peaks suurendama liikmesriikide lennujuhtimissüsteemide ühildatavust ning soodustama uute tehnoloogiate kasutuselevõttu lennujuhtimises.

Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
106. Reisijate turvalisuse paremaks tagamiseks Euroopa Liidus tegutseb Eesti aktiivselt liiklusturvalisuse suurendamiseks Euroopa teedel eesmärgiga vähendada aastaks 2010 liiklusõnnetustes hukkunute arvu kaks korda.		
107. Hästi toimivad transpordivõrgustikud on oluliseks eelduseks kaupade vaba liikumise tagamisel Euroopa Liidus. Eriti oluline on arendada liikmesriike ühendavat transpordivõrgustikku TEN-T , mille kaudu toimub ligi pool kõikidest reisijate ja kaupade vedudest Euroopa Liidus. Transpordivõrgustike arendamisel toetab Eesti keskkonnanõbralikke lahendusi.	[ERL]: lisada “Nagu rõhutati Euroopa Komisjoni kolmandas ühtlustusraportis, ⁵ peab TEN-T kõrval transpordiprojektide rahastamisel keskele kohale tõusma keskkonnanõbralike transpordiskeemide, nagu ühistransport, raudtee, meretransport. Efektive ja keskkonnanõbraliku transpordisüsteemi kujundamiseks toetab Eesti EL algatusi õiglaste ja efektiivsete transpordi maksustamispõhimõtete rakendamiseks.”	ERL: Arvestatud osaliselt. Keskkonnanõraste arvestamine on oluline.
108. Eesti toetab tegevusi, mis on suunatud transpordivõrgustike sidususe ning vastastikuse koostalitlusvõime arendamisele eesmärgiga märgatavalt tõsta kõigi transpordiahelate, sealhulgas transiitvedude toimimise efektiivsust ning suurendada ohutustaset. Peame oluliseks ka heal tasemel ja toimivate infrastruktuuriühenduste loomist kolmandate riikidega , sealhulgas transiitvedude korraldamisel.	[ERL]: kustutada kogu lõik (vaata eelmist ettepanekut)	ERL: Mitte arvestatud.
109. Eesti toetab TEN-T transpordivõrgustikku kuuluvate Läänemere meremagistraalide kiiret ja terviklikku väljaarendamist, mis arvestab Läänemere talvise navigatsiooni eripära. Peame oluliseks Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide algatusi, mis on suunatud TEN-T transpordivõrgustiku väljaarendamist pärssivate tehniliste, õiguslike ja administratiivsete tõkete kaotamisele.	[EKA/RK/VKÜK]: Lisada lõik “Eesti toetab ühistranspordi arengut eesmärgiga vähendada keskkonnakahjustusi.”	EKA/RK/VKÜK: Arvestatud lõigus 107.
110. <u>1.5. Aktiivne üle-euroopaline kultuurialane koostöö</u>		
111. <u>Keele ja kultuuri elujõulisuse tugevdamine</u>		
112. Eesti soovib oma keele ja kultuuri elujõu tugevdamiseks kasutada uusi võimalusi, mida pakub avardunud üle-euroopaline koostöö. Peame oluliseks algatusi, mille laiem eesmärk on kultuurisuhtlusele toetava üksteisemõistmise ja vaimse ühisosa loomine Euroopas.		

⁵ A new partnership for cohesion. Third report on economic and social cohesion, February 2004, page xxvi

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
113.	Eesti toetab eelkõige väikese levialaga kultuuride ja keelte arendamist, mis aitab kaasa kultuuride mitmekesisuse säilitamisele Euroopas. Toetame nende tutvustamist läbi tõlkeprojektide ja soodustame tõlkijate koolitust ning koostööd. Suuremat tähelepanu tuleb pöörata vaimse pärandi toetamisele, väärtustamisele ja tutvustamisele ning koostöö tugevdamisele kõigis kultuurivaldkondades. Eesti eesmärgiks on aidata kaasa kõigi algatuste väljundite konkreetsuse ja kontrollitavuse tagamisele.	[EKA/RK/VKÜK]: Lisada "...vaimse, visuaalse ja suulise..."	EKA/RK/VKÜK: Mitte arvestatud. Lisaks materiaalsele pärandile (k.a visuaalne) tuleb pöörata suuremat tähelepanu vaimsele pärandile.
114.	Peame vajalikuks kujundada 2007.a algav ühenduse uus kultuuriprogramm sobivaks ka väikeriikidele ning tagada programmi eelarve kasv. Ainus otse kultuurile suunatud programm peab kindlustama püsiva toetuse eelkõige kvaliteetsetele kultuuriprojektidele. Erilist tähelepanu tuleb pöörata uute liikmesriikide kultuuriorganisatsioonide kaasamisele üle-euroopalisse kultuurikoostöösse.		
115.	Toetame kultuuriaspektiga arvestamist ning kultuurimõõtme lisamist ELi algatustesse teistes valdkondades nagu haridus, sotsiaalsfäär, regionaalne areng, ettevõtlus jne.		
116.	Kultuuripärand on elukeskkonna parandamisel, majanduselu elavdamisel ja uute töökohtade loomisel hetkel täiel määral kasutamata reserv. Eesti peab vajalikuks luua eeldused ELi tõukefondide ressursside paremaks kasutamiseks kultuuripärandi suuremal väärtustamisel.		
117.	<u>Ringhäälingu ja audiovisuaalsektori arengus uute võimaluste loomine</u>		
118.	Eesti soovib aktiivselt mõjutada ühenduse uue, 2007.a käivitava meediaprogrammi loomist, mis toetab liikmesriikide filmi-, televisiooni- ja uue meedia tööstuse konkurentsivõime tugevdamist ning toodangu rahvusvahelise levi hõlbustamist. Eesti eesmärgiks on saavutada suuremas mahus toetus filmide levi ning filmide digitaalse levi arendamiseks programmi raames. Samuti peab Eesti vajalikuks luua tõhusamad toetusmehhanismid väikese ja keskmise suurusega audiovisuaaltootjate finantsriskide maandamiseks.		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
119.	Eesti peab oluliseks väiksemate riikide huvide, eripära ja võimaluste senisest enam arvestamist ELi audiovisuaalpoliitika kujundamisel. Selleks peab Eesti vajalikuks piirideta TV direktiivi uuendamist ja paindlikumaks muutmist. Eesti peab vajalikuks rõhutada, et kogu direktiivi uuendamise käigus oleks võimalikult tasakaalustatult arvestatud tootjate, telekanalite, autoriõiguste valdajate ning vaatajate huve.		
120.	2. Tõhus majandus- ja eelarvepoliitika		
121.	<u>2.1. Euroopa Liidu ühiseelarve sihipärane kasutamine</u>		
122.	Europa Liidu eelarve kavandamine, elluviimine ja kontroll peab olema läbipaistev ning see peab põhinema mõjude analüüsil. Euroopa Liidu 2007.-2013. aasta ühiseelarve kujundamisel on üheks suurimaks väljakutseks tõhusate finantseerimistingimuste loomine uute liikmesriikide kaasamiseks ELi majanduslike ja poliitiliste eesmärkide täitmise. Uue finantsperspektiiviga⁶ peab EL vastama uutele väljakutsetele: Euroopa peab tegema koostööd suurema majanduskasvu saavutamise ning rohkemate ja paremate töökohtade loomise nimel; samuti peab Euroopa olema tugev partner globaalsel tasandil, eriti suhetes lähimate naabritega. Uus finantsperspektiiv peab olema kooskõlas üle-euroopaliste majanduslike ning poliitiliste eesmärkidega, eelkõige Lissaboni strateegiaga.	[EKELK]: sõnastada teine lause alates koolonis järgmiselt “Euroopa peab tegema koostööd sotsiaalse ebavõrdsuse ja regionaalse mahajäämuse vähendamiseks, suurema majanduskasvu saavutamise ning rohkemate ja paremate töökohtade loomise nimel; samuti peab Euroopa olema vastutustundlik ja tugev partner globaalsel tasandil, eriti suhetes lähimate naabritega.”	EKELK: Mitte arvestada, sama seisukota on väljendatud mujal tekstis.

⁶ Finantsperspektiiv on EL üldelarve mitmeaastase planeerimise instrument, mille eesmärgiks on tagada eelarvedistsipliini säilimine ja eelarveprotseduuride arendamine. Tegemist on finantsraamistikuga, mis fikseerib EL planeeritavate tulude ja kulude struktuuri ning maksimaalsed piirsummad. Siiani on finantsperspektiiv kavandatud ja võetud vastu institutsioonidevahelise lepinguna, kus kokkulepe kajastatavate summade osas sõlmitakse Euroopa Komisjoni, EL Nõukogu ja Parlamendi vahel.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
123.	Eesti toetab eesmärgipärase ja optimaalse 2007.-2013. aasta ELi finantsperspektiivi koostamist ning eelarverahade efektiivset ja sihipärast kasutamist. Eesti peab Euroopa Liidu ühiste eesmärkide efektiivseks elluviimiseks oluliseks finantsperspektiivi eesmärkide selget sõnastamist ning nende otsest sidumist eelarvekuludega. Arvestades laienemisega seotud suuremat koormust ELi ühiseelarvele, toetab Eesti ELi solidaarsusprintsibiit kinnipidamist ja omavahendite piirmäära säilitamist piisavalt kõrgel tasemel liikmesriigi SKTst, millega suudetakse edukalt rahastada soovitud prioriteete ja poliitika. Samuti toetame riikide ühtset ja õiglast kohtlemist sisse maksetes ELi eelarvesse.		
124.	Peame vajalikuks omavahendite mehhanismi lihtsustamist. Eesti ei pea otstarbekaks netomaksjate koormuse vähendamiseks nn üldise netokorrektioonimehhanismi⁷ loomist, kuna see ei taga liikmesriikide õiglast ja võrdset kohtlemist. Eesti ei toeta ideed asendada senine EL eelarve sisse makse uue, kodanike ja ettevõtete poolt makstava maksuga (nt. maksuga, mis baseeruks kas käibemaksul, ettevõtete tulumaksul või energia maksustamisel). Sellise maksu kehtestamine eeldaks maksusüsteemide veelgi põhjalikumalt ühtlustamist ning selle rakendamine oleks komplitseeritud.		
125.	Eesti eesmärgiks on saavutada Euroopa Liidu kiire, sotsiaalselt ja regionaalselt tasakaalustatud jätkusuutlik areng.	[ERL]: sõnastada järgmiselt “Eesti eesmärgiks on saavutada Euroopa Liidu kiire, sotsiaalselt ja regionaalselt tasakaalustatud ning looduskeskkonna taluvuspiiridesse jääv areng.”	ERL: Mitte arvestada. Sama mõte sisaldub olemasolevas sõnastuses.
126.	EL konkurentsivõime tõstmiseks, jätkusuutliku majanduskasvu kindlustamiseks ning tööhõive olukorra parandamiseks on oluline uute liikmesriikide arengutasemete lähendamine ELi keskmisele. Ühiseelarvest peab olema võimalik eraldada vajalikul hulgal ressursse ELi regionaalpoliitika eesmärkide täitmiseks. Regionaalpoliitika eesmärgiks peab olema eelkõige uute liikmesriikide konvergensti tagamine. Seetõttu toetab Eesti Euroopa Liidu eelarve struktuurivahendite osakaalu vähemalt samale tasemele jäämist ning finantseraldiste lae säilitamist 4 % tasemel liikmesriigi SKTst.	[EKELK]: väide “ühiseelarvest peab olema võimalik eraldada vajalikul hulgal ressursse” võib minna vastuollu väitega “maksupoliitiliste otsuste tegemine peab jääma liikmesriikide pädevusse”.	EKELK: Mitte arvestada. ELi ühiseelarve ei ole otseses seoses liikmesriikide maksupoliitikaga.

⁷ Euroopa Komisjoni poolt välja pakutud süsteem, mille kohaselt kõikidel liikmesriikidel on õigus saada tasandusmehhanismi kaudu teatud kokkulepitud piiri ületavad summad tagasi.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
127.	Struktuurivahendite kasutamine peab olema võimalikult lihtne ja läbipaistev. Eesti toetab abi kontsentreerimist kahte sihtalasse, st sihtalasse 1 (SKT alla 75 % ELi keskmisest) ja 2 (e sihtala, kus liikmesriik saab vastavalt oma siseriiklikele prioriteetidele ning Lissaboni strateegiale valida, milliseid tegevusi soovitakse ELi rahadega võimendada). Lisaks peame struktuurivahendite süsteemi lihtsustamisel otstarbekaks erinevate fondide ühendamist.	[ERL]: lisada lõik “Struktuurivahendite kasutamine peab olema võimalikult lihtne ja läbipaistev. Sotsiaalsed partnerid ja avalikkus peavad olema kaasatud prioriteetide ja meetmete juhtkomiteedesse ja järevalvekomiteedesse, tagamaks avalikkuse kontrolli ja omanikutunnet rahastatavate arendusprojektide suhtes. Tugev ja iseseisev järevalve aitab parandada projektide kvaliteeti ning suurendada efektiivsust.”	ERL: Arvestada osaliselt. Partnerluse põhimõtet järgides osaleb avalikkus juba praegu struktuurivahendite kasutamise planeerimises ja järelevalves.
128.	Seoses Euroopa Liidu laienemisega peab Eesti oluliseks ELi ühtekuuluvuspoliitika kaasajastamist, lihtsustamist ja kohandamist. Eesti toetab ühtekuuluvuspoliitika esmase prioriteedina mahajäänud riikide majanduskasvu ja konkurentsivõime tõstmist, mis on oluline Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamiseks. Teise prioriteedina toetab Eesti regioonidevahelise sotsiaalmajandusliku ebavõrdsuse vähendamist.		
129.	Toetame põhimõtet, et ühtekuuluvusfondi ⁸ eelarve moodustaks kõikides toetusi saavates riikides kolmandiku ühtekuuluvuspoliitika vahenditest. Samuti peame oluliseks, et vähemalt 75 % struktuurifondide eelarvest eraldatakse sihtala 1 regioonidele. Peame vajalikuks rõhutada, et ühtekuuluvuspoliitikat tuleb oluliselt paremini koordineerida ja seostada teiste ELi poliitikate (eelkõige tööhõive, transport, põllumajandus, teadus) ning Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamise.	[ERL]: lisada “Eesti-suguse väikeriigi kontekstis on Ühtekuuluvusfondi projektide mahud liialt suured, Euroopa Liit peaks võtma suuna väiksemamahuliste projektide rahastamisskeemide võimaldamisele, mis oleks efektiivsemad ning paremini kontrollitavad.” [EKELK]: Eesti peab oluliseks, et vähemalt 75% struktuurifondide eelarvest eraldatakse sihtala 1 regioonidele.”, samas on Eesti ka vastu vaba konkurentsi moonutavatele toetustele. Kas ei teki väikest vastuolu?	ERL: Mitte arvestada, Eestile on juba tehtud erand väikesemate projektide võimaldamiseks. EKELK: Mitte arvestada. Regionaalabi eesmärk on mahajäänud piirkondade konkurentsivõime tõstmine, mida ei saa vaadelda konkurentsieelise andmisena.
130.	Uutele liikmesriikidele ei laiene kuni otsemaksete üleminekuperioodi lõpuni (kuni 2013) ELi ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) reformiotsused, mis näevad ette järk-järgult otsetoetuste suunamist maaeluarengu meetmetele. Eesti peab oluliseks, et ÜPP eelarve ei ületaks praeguseks kokkulepitut taset. Eesti toetab rõhuasetuse suunamist otsetoetustelt maaelutoetustele.	[ERL]: sõnastada viimased kaks lauset järgmiselt “Eesti peab oluliseks, et ÜPP eelarve väheneks. Eesti toetab rõhuasetuse jõulist ja kiiret suunamist otsetoetustelt maaelutoetustele”	ERL: Arvestatud osaliselt. Valitsus peab vajalikuks ÜPP turgumoonutava ja konkurentsivõimet pärssiva mõju vähendamist ning ressursside suunamist otsetoetustelt maaelutoetustele. Eesti toetab ÜPP osakaalu edasist olulisemat langetamist EL eelarves, kuna see peab vastama EL tegelikele, mitte ajaloolistele prioriteetidele

⁸ Finantsinstrument, mis loodi nende liikmesriikide arengu kiirendamiseks, kelle SKT on alla 90 % Euroopa Liidu keskmisest. Toetab hädavajalikke suuremahulisi investeeeringuid transpordisüsteemide ja keskkonnakaitse viimiseks ELis üldiselt vajalikule tasemele. Käesoleva finantsperioodi jooksul saavad Ühtekuuluvusfondist toetust neli riiki (Iirimaa, Kreeka, Hispaania ja Portugal).

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
131.	ELi finantsperspektiivi kujundamisel ning ELi struktuurivahendite kasutamisel seame esikohale jätkusuutliku lähenemise ja konkurentsivõimelisuse suurendamise. Tähtsal kohal on siinjuures inimressursi ja teadmispõhise majanduse arendamine. Vähendamaks arengutaseme vahet ELi arenenud liikmesriikidega teeme kõik selleks, et suurendada investeeringute osakaalu (seda eriti haridusse ning teadus- ja arendustegevusse) tänaste tarbimiskulutuste kõrval.		
132.	<u>2.2. Soodsa ja tasakaalustatud maksupoliitika arendamine</u>	[EKELK]: tuleb kriitiliselt läbi mõelda ja esitada argumenteeritud põhjendused, kuidas selles peatükis väljatoodu on kooskõlas antud dokumendi mõnede teiste osadega – õiglane eelarve, tervishoiuteenuste kättesaadavuse parandamine jne. Otseste maksude alandamine vähendab eelkõige kohalike omavalitsuste tulubaasi, kuidas on see kooskõlas regionaalselt tasakaalustatud arenguga? Maksude temaatika vajab laiemat ühiskondlikku diskussiooni.	EKELK: Mitte arvestada. Soodne maksupoliitika ongi suunatud majanduskasvu, sealhulgas regionaalarengu edendamisele.
133.	Eesti lähtub maksupoliitika kujundamisel lihtsast ja laia maksubaasiga maksusüsteemi põhimõttest, mis toetab erisuste minimeerimist Euroopa Liidu pädevuses olevate maksuliikide osas, maksude administreerimise säästlikkust ning maksude madalaid määrasid.		
134.	Eesti maksupoliitika peaeesmärgiks ELis on majandus-, keskkonna- ja sotsiaalpoliitikale soodsa ja tasakaalustatud maksukeskkonna säilitamine.		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
135.	Eesti toetab ELis tervet maksukonkurentsi soodustavat ja konkurentsivõimet tõstvat maksupoliitikat. Peame vajalikuks ühehäälsuse printsiibi säilitamist maksuküsimustes ning otseste maksude poliitika määramise jätmist riigi pädevusse. ELi tasemel tehtavad maksupoliitilised otsused ei tohiks muuta liikmesriikides kehtivaid maksupoliitika aluspõhimõtteid ja maksusüsteemide olemust. Samas toetame maksude haldusalast koostööd, mis on vajalik abinõu liikmesriikidele oma maksusüsteemi optimaalse toimimise tagamiseks.	[ERL]: sõnastada löik järgmiselt “Eesti toetab ELis tervet maksukonkurentsi soodustavat ja konkurentsivõimet tõstvat maksupoliitikat. Maksude vähendamine ei pea saama omaette eesmärgiks, garanteerida tuleks piisav maksulaekumine liikmesriikides, tagamaks elanikkonna sotsiaalne kaitstud. Samas toetame maksude haldusalast koostööd, mis on vajalik abinõu liikmesriikidele oma maksusüsteemi optimaalse toimimise tagamiseks” [EMML]: (NB! kordus) Erisuste minimeerimisel EL-ga tuleb EV Valitusel jõulisemalt taotleda Eesti maksumaksjate konkurentsivõimet, arengu- ja elatustaset arvestavaid üleminekutingmusi nii ülemineku perioodis kui maksumäärades	ERL: Mitte arvestada. “Piisava maksulaekumise tagamine” ei saa olla ELi eesmärgiks, kuna valdkond ei kuulu ELi pädevusse. Valitsus ei toeta ELi pädevuse laiendamist selles küsimuses. EMML: Mitte arvestada. Otseste maksude määrad on riikide pädevuses. Kaudsete maksude osas pole võimalik olemasolevatest reeglitest erandite ega üleminekuperioodide taotlemine.
136.	Eesti peab vajalikuks ELi maksustamise käitumisjuhiste järgimist kõikide liikmesriikide poolt. Aitamaks kaasa siseturu paremale funktsioneerimisele peab Eesti eelkõige oluliseks kõlvatu maksukonkurentsi vältimist EL liikmesriikides ning maksudest kõrvalehoidumise tõkestamist. Eesti ei toeta maksukoormuse optimeerimist läbi erireeglite, mis ei ole kooskõlas käitumisjuhistega. Makse puudutavates direktiivides kehtestatud nõuetes tuleb maksimaalselt piirata erandite arvu, et säilitada maksusüsteemi lihtsus ja läbipaistvus.		
137.	Eesti toetab maksumäärade alandamisele suunatud maksupoliitilisi otsuseid. Lissaboni strateegia eesmärkide täitmiseks peame vajalikuks suunata maksukoormus järk-järgult tööjõu maksustamiselt tarbimise maksustamisele, millega suurendatakse inimeste töötamise ja ettevõtluse stiimuleid ning kapitali efektiivsemat paigutust.	[ERL]: (1) sõnastada esimene lause “Eesti toetab maksude restruktureerimisele suunatud maksupoliitilisi otsuseid”; (2) lisada lõigu lõppu lause “Sellega ei tohi kaasneda üldise maksukoormuse vähenemine, mis piiraks liikmesriikide võimalusi tagada elanikkonna sotsiaalset heaolu” [EMML]: Muudatused Eesti maksusüsteemis peavad kogumis tagama maksukoormuse alanemise Eesti maksumaksjatele	ERL 1-2: Mitte arvestada. Üldise maksukoormuse vähendamine ei tähenda elanikkonna heaolu kahanemist. EMML: Mitte arvestada. Eesti maksusüsteemi muutmine on siseriiklik teema.
138.	<u>2.3. Tugeva majandus- ja rahaliidu toetamine laienuud ELis</u>		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
139.	EL siseturu potentsiaali ja ühisest rahapoliitikast tulenevate kasude realiseerimiseks peab Eesti oluliseks kõigi liikmesriikide ühinemist europiirkonnaga. Ühisrahaga liitumine on loogiline samm tõhusa ühise majanduspoliitika koordineerimise kontekstis. Eesti peab vajalikuks, et kõik europiirkonnaga liituvad liikmesriigid täidaksid konvergensikriteeriume ja Maastrichti lepingu tingimusi ⁹ .	[TÜ]: Eesti praegusest rahapoliitikast ning edaspidisest euroga ühinemisest tulenev surve sotsiaalprobleemidele, erinevused teiste siirderiikidega ja ka praeguste liikmesriikidega võrreldes. Probleemid Maastrichti kriteeriumi inflatsiooninõude järgimisega	TÜ: Mitte arvestada. Stabiilne valuuta ja madal inflatsioon, mis on europiirkonna eesmärkideks, on kõigi sotsiaalsete gruppide huvides. Eesti inflatsioonitase 2003.a vastab konvergensikriteeriumidele.
140.	Peame vajalikuks majandus- ja rahaliidu aluspõhimõtete säilimist ja nende järgimist. ELi liikmena toetab Eesti ELi ühise rahapoliitika usaldusväärsele ja hinnastabiilsusele suunatud poliitikat ning annab oma panuse rahaliidu edukasse toimimisse. Eesti jätkab Euroopa Liidus jätkusuutlikule majanduskasvule suunatud majanduspoliitika teostamist, sh majanduspoliitika üldsuuniste ¹⁰ ning stabiilsuse ja kasvupakti ¹¹ ranget järgimist, mille kaudu tagatakse ELi majandus- ning tööhõivestrategieate usaldusväärsus. Samuti peame vajalikuks antud põhimõtete kompromissitult rakendamist ELis.		

⁹ Maastrichti kriteeriumide täitmise põhjal hinnatakse liikmesriigi valmisolekut europiirkonnaga liitumiseks. Maastrichti kriteeriumid on järgmised: riigi eelarvedefitsiit väiksem kui 3% SKPst ja riigi võlg alla 60% SKPst; inflatsiooni määr ei tohi ületada rohkem kui 1,5% võrra kolme kõige paremaid tulemusi saavutava liikmesriigi määra; pikaajaline intressimäär ei tohi ületada rohkem kui 2% võrra kolme kõige paremaid tulemusi saavutava liikmesriigi määra; liikmesriik on järginud ERM2 raames ette nähtud normaalseid kõikumispiire ilma tõsiste pingeteta vähemalt kahe aasta jooksul enne kontrollimist.

¹⁰ Majanduspoliitika üldsuunistes (Broad Economic Policy Guidelines - BEPG) annavad liikmesriikidele üldisi makromajanduslikke ja struktuuripoliitilisi soovitusi ning jälgivad nende rakendamist. BEPG on majanduspoliitika koordineerimise protsessi keskmeks.

¹¹ Stabiilsuse- ja kasvupakt (Stability and Growth Pact) on EL majanduspoliitika koordineerimise instrument, millest tulenevad eelarveküsimusi käsitlevad protseduurid: (i) stabiilsus- ja konvergensiprogrammid vastavalt europiirkonna ja europiirkonda mitte kuuluvatele EL liikmesriikidele ning (ii) eelhoiatustabiilsuse- ja kasvupakti võimaliku rikkumise kohta ning ülemäärase eelarvedefitsiidi protseduur (excessive deficit procedure) eelarvedistsipliini rikkunud liikmesriikidele.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
141.	Eesti peab oluliseks majanduspoliitika üldsuuniste ja teiste majanduspoliitika koordineerimise dokumentide omavahelist kooskõla, eriti mis puudutab struktuuri- ja tööhõive poliitika. Hoidmaks ja tugevdamiseks majandus- ja eelarvepoliitika tõhusust, tuleb üha rohkem toetuda liikmesriikide vastastikusele kontrollile. Samas toetame Euroopa Komisjoni rolli tugevdamist ja volituste laiendamist majandus- ja eelarvepoliitika järelevalve teostajana ning stabiilsuse- ja kasvupakti tõhusama järgimise tagajana. Komisjonil peab olema võimalus väljastada vastavaid majanduspoliitilisi soovitusi ning saata liikmesriigile stabiilsuse- ja kasvupakti mittetäitmise korral eelhoiatust. Samuti leiame, et komisjoni pädevuses on otsustada liikmesriigis ülemäärase eelarvedefitsiidi esinemise üle. See parandab liikmesriikide distsipliini dokumentides esitatud eesmärkidest kinnipidamisel ja vähendab riske, et poliitilise olukorra muutumine võiks kahjulikult mõjutada eelnevaid majanduspoliitilisi otsuseid.		
142.	3. Säätlik ja jätkusuutlik Euroopa		
143.	<u>3.1. Keskkonnasõbralik Euroopa Liit</u>		
144.	Jätkusuutliku arengu tagamiseks peab Eesti oluliseks selle kolme põhisamba – majandus-, sotsiaal-, keskkonnavaldkonna – võrdset tähtsustamist ning tasakaalustatud ja sidustatud arengut. Majanduskasvuga ei tohi kaasneda keskkonnaseisundi halvenemine.	[ERL]: sõnastada viimane lause “Majanduskasvuga ei tohi kaasneda keskkonnaseisundi halvenemine.”	ERL: Arvestatud – parem sõnastus.
145.	Jätkuvalt ja sihikindlalt tuleb keskkonnaaspektidega (keskkonnamõtjude hindamine, ettevaatusprintsip, saastaja maksab põhimõte) arvestada kõigis ELi poliitikavaldkondades. Selleks toetab Eesti keskkonnameetme täielikku integreerimist Lissaboni strateegiasse ning ELi säästva arengu strateegia (Göteborgi strateegia)¹² ning Cardiffi protsessi¹³ kaasajastamist. Äärmiselt oluliseks tuleb lugeda läbipaistvust, üldsuse kaasamist liikmesriikide ja ELi tasandil keskkonda mõjutavate otsuste langetamise ja keskkonnateadlikkuse edendamist, keskkonnaharidus peab olema üldhariduse loomulik osa	[ERL]: sõnastada viimane lause “Äärmiselt oluliseks tuleb lugeda läbipaistvust, üldsuse kaasamist liikmesriikide ja ELi tasandil keskkonda mõjutavate otsuste langetamise ja keskkonnateadlikkuse edendamist, keskkonnaharidus peab olema üldhariduse loomulik osa” [EKELK]: üldsuse kaasamine siin väga hea, kuid see peaks olema nimetatud kõikide poliitikavaldkondade puhul.	ERL: Arvestatud. Täpsustab valitsuse eesmärgi EKELK: Mitte arvestada – kodanike ja nende ühenduste kaasamist rõhutatakse juba praegu valitsuse poliitika alusväärtustes ja peaesmärkides (näiteks lõigud 3; 5; 11; 12; 13; 14) ning läbivalt poliitikavaldkondades (lõigud 65; 181; 185; 229)

¹² 15.-16.06.2001 Göteborgi tippkohtumisel heakskiidetud EL säästva arengu strateegia, mille kohaselt Lissaboni strateegiale liideti juurde keskkonna samm (seni sisaldas majandus ja sotsiaalset mõõdet).

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
146.	ELi keskkonnapoliitika kujundamine peab põhinema teaduspõhisel lähenemisel ning keskkonnaprobleemide lahendamisel tuleb lähtuda põhimõttest “saastaja maksab”, kasutades selleks makse ja kaotades subiidiumid keskkonnakahjulikule tootmisele. Jätkuma peab ELi keskkonnaõigustiku reformimine eesmärgiga muuta see lihtsamaks, odavamaks ja efektiivsemaks.		
147.	Eesti peab oluliseks Euroopa Liidu juhtrolli säästva arengu temaatika ja kliimaprobleemide globaalses arutelus. ELi algatustes toetame energiasäästu tagavaid initsiatiive, majandushoobade rakendamist (sh kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemist ning ühisrakendusprojektide evitamist), taastuvenergeetika arendamist ning biokütuste kasutamist.	[ERL]: (1) lisada esimese lause järel “Andmaks maailmas positiivset eeskju, peab EL võtma Kyoto protokolliga kokkulepitust rangemad nõuded kasvuhoonegaaside emissioonide piiramiseks.”; [ERL]: (2) lisada lõigu lõppu lause “Kasvuhoonegaaside heitekoguste kauplemisele tuleb seada piirangud, mis sunniks vähendada heitekogusid ka konkreetses riigis. Senise saastetaseme säilitamine, ostes kogu kvoodi sisse madalama arengutasemega riigist ei oleks eetiline.” [EKELK]: sõnastada esimene lause “Eesti peab oluliseks Euroopa Liidu juhtrolli säästva arengu temaatika ja kliimaprobleemide globaalses arutelus.”	ERL: (1) Mitte arvestada. kõigepealt on vajalik saavutada Kyoto protokolliga globaalne rakendamine. ERL: (2) Mitte arvestada. kuna kasvuhoonegaasidega kauplemine on eelkõige lisameede riigi kohustuste täitmiseks. EKELK: Arvestada. Selgitab valitsuse eesmärke.
148.	Peame väga oluliseks kasvuhoonegaaside heidete vähendamist transpordisektoris, selleks toetame raudtee- ja meretranspordi eelisarendust ja ühistranspordi arendamist. Äärmiselt oluliseks peame süsinikuvaba energeetika ja tehnoloogiate väljaarendamist. Tagada tuleb kliimamuutuste vältimisele kaasa aitavate energeetika tehnoloogiate eelisarendamine ELi teadus- ja arendustegevuse programmides ning teiste poliitikameetmete toel.		

¹³ Juunis 1998.a Cardiffi tippkohtumisel kinnitatud strateegia keskkonnaaspektide integreerimisest kõikidesse ELi strateegiatesse ja poliitikatesse, kus Euroopa Ülemkogu tegi nõukogule ülesandeks integreerida keskkonnakaalutlused oma tegevustesse ja töötada välja vastavad strateegiad. Esmalt valiti selleks põllumajanduse, transpordi, energeetika valdkonnad, hiljem lisandusid siseturu, tööstuse, arengukoostöö, majandus- ja rahandusküsimused, välissuhted ja –kaubandus ning kalandus.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
149.	Eesti peab oluliseks ELi 6. keskkonnategevuskava teemastrateegiate¹⁴ välja töötamist. Eesti on eelkõige huvitatud aktiivselt osalema ja andma oma panuse jäätmete vältimise ja taaskasutamise teemastrateegia ning loodusressursside säästva kasutuse strateegiate arendamisel, võttes arvesse Eesti teaduspõhist arengut ja rahvuslikke ressursse. Väga oluliseks peame EL integreeritud tootepoliitika ja keskkonnatehnoloogiate tegevuskava väljaarendamist ja evitamist. ELi uue finantsperspektiivi väljatöötamisel on äärmiselt tähtis piisavate vahendite eraldamine liikmesriikide keskkonnakaitsele infrastruktuuri väljaarendamiseks.		
150.	Laienemine nihutab Euroopa Liidu geograafilist keset ja muudab Läänemere praktiliselt ELi sisemereks. Eesti jaoks on oluline, et EL teadvustaks oma tegevuses senisest enam Läänemere regiooni ja arvestaks siinsete eripäradega.	[TÜ]: Täpsustamist võib vajada väide, et “laienemine nihutab Euroopa Liidu geograafilist keset ja muudab Läänemere ELi sisemereks”. Arvestades Venemaa piirnemist Läänemerega saab see väide silmas pidada olukorda alles pärast Venemaa kunagi tulevikus EL-iga liitumist. Kuid tekstis ilmselt on juttu siiski olukorrast pärast 01.05. 2004 laienemist.	TÜ: Arvestatud osaliselt. Täpsustab lause mõtet.
151.	Eesti jaoks on väga olulise tähtsusega Läänemere kaitse ja säästev kasutus. ELi merestrateegia väljatöötamisel peab Eesti oluliseks arvestamist regionaalsete erivajadustega. Läänemere strateegia ja Eesti merekaitse programmi väljatöötamisel tuleb põhitähelepanu pöörata meretranspordi ohutusele, eutrofeerumise vastasele tegevusele ning ohtlike ainete vähendamisele Läänemeres. Euroopa Liit peab kasutama oma mõjujõudu, lõpetamaks ühepõhjaliste naftatankerite liikluse kogu Läänemeresel.		
152.	Euroopa Liidu jätkusuutliku arengu tagamiseks toetab Eesti loodusliku mitmekesisuse säilitamist ja loodusressursside tõhusat kaitset. Eelkõige peab Eesti oluliseks metsade, veekogude ja looduslike märgalade, pärandkoosluste ja maastike kaitset, väga vajalik on ELi rahaliste vahendite kaasamine nende tegevuste toetamiseks. Looduslik mitmekesisus ja liikide kaitse peab olema tagatud ka säästva jahinduspoliitika rakendamisega.		

¹⁴ EP ja nõukogu 22.07.02 otsusega kinnitatud EL kuues keskkonnategevuskava “Meie tulevik, meie valik” aastani 2010. Ühe tegevusena nähakse ette seitsme teemastrateegia väljatöötamist keskkonnaküsimustes, mis nõuavad terviklikku lähenemist oma keerulisuse, seotud osaliste mitmekülgsuse ning uuenduslike ja erinevate lahenduste leidmise vajaduse tõttu. Teemastrateegiad koostatakse järgmistes küsimustes: pinnase kaitse, merekeskkonna kaitse, pestitsiidide säästev kasutus, välisõhu kaitse, linnakeskkond, loodusressursside säästev kasutus, jäätmete taaskasutamine.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
153.	<u>3.2. Maaelu-, põllumajandus- ja kalanduspoliitika</u>		
154.	<u>Integreerituma maaelu- ja põllumajanduspoliitika suunas</u>		
155.	Ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) on üks pikaajalisema arengu läbi teinud Euroopa Liidu poliitikavaldkondi. Selle tulemusena on tegu ka ühe enam reguleeritud valdkonnaga Euroopa Liidus, mida on traditsiooniliselt finantseeritud ELi ühisest eelarvest. Praegu moodustab ELi põllumajandussektorit reguleeriv seadusandlus (s.h. toiduohutus) umbes 40% ELi seadusandluse mahust.		
156.	Eesti toetab Euroopa Liidu ÜPP eesmärke. Samas oleme seisukohal, et ÜPP peab arenema võttes arvesse muutusi maailmas. On oluline tagada, et säiliks maapiirkondade tööhõive ning põllumajandustootjate sissetulek oleks vastavuses üldise elustandardiga , ning kindlasti tuleb tagada ühenduses toodetava ja ühendusse saabuva toidu ja sööda ohutus ning kättesaadavus tarbijale .		
157.	ÜPP-d on korduvalt uuendatud, et võtta arvesse uusi väljakutseid nii sise- kui välisurul, samuti ühiskonna huvi integreerituma, keskkonnahoidu, toiduohutust ning traditsioonilisi maastikke säilitava põllumajandus- ja maaelupoliitika vastu. Viimane uuendus sai alguse 2003. aastal, vahetult pärast ühinemislepingute allkirjastamist uute liikmesriikidega. Selle tulemusena seotakse toetused osaliselt tootmisest lahti, et muuta põllumajandustootja oma majanduslikes otsustes turule orienteeritumaks ning selle kaudu tõsta põllumajandussektori konkurentsivõimet maailmaturul. Reformi eesmärk oli saavutada laienenud põllumajandusturul ning põllumajanduspoliitiliste meetmete osas stabiilsus järgmiseks aastakümneks. Tehtud otsused on aluseks ka ELi 2007-2013 finantsperspektiivi kavandamisel.		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
158.	ÜPP areng peab olema pikemas perspektiivis suunatud maailmaturul konkurentsivõimelisema ning otsetoetusi ja turukorraldust järjest vähem vajava põllumajandussektori väljaarendamisele, mis lõppkokkuvõttes peab võimaldama tootmispiirangute kaotamise.	[ERL]: lisada lõigu lõppu lause “Võrdse kohtlemise tagamiseks peab Euroopa Liit kiiresti kaotama olukorra, kus kolmandate riikide põllumajandustootjatele pole tagatud maailmaturul võrdsed tingimused EL dotatsioonimehhanismide tõttu.” [EMVI] Lk. 1 Eesti seisukohad: kaks esimest lõiku on vastuolus ÜPP eesmärkidega, eriti esimene lõik “ÜPP areng pikemas perspektiivis...” on liberaalne majanduspoliitika, mitte ÜPP. Mõlemad lõigud tuleks välja jätta.	ERL: Mitte arvestada. Eesti pooldab põllumajanduspoliitika liberaliseerimist, kuid nii järsult pole oluliste liikmesriikide vastuseisu tõttu võimalik ÜPPd muuta. Kolmandatele riikidele võrdsete tingimuste loomine maailmaturul peab toimuma samm-sammult. Tähtis on, et ka Eesti põllumajandustootjad vajavad arengu kiirendamiseks hädasti ELi toetusressursse. EMVI: Mitte arvestatud. Eesti eesmärk on liberaliseerida ÜPPd ja muuta Euroopa põllumajandussektorit seeläbi konkurentsivõimelisemaks.
159.	Peame oluliseks Euroopa Liidu eelarve põllumajanduse osa jäämist samale reaaltasemele. Eesti toetab otsetoetuste järk-järgulist vähendamist ning vabanenud ressursi arvelt maaeluarengu meetmete laiendamist. Soovime suunata rohkem tähelepanu ja finantsvahendeid kogu maapiirkonnale tervikuna, mis toetaks kohalike algatusi, mitmekesisust majandustegevust ning väärtustaks traditsioone.		
160.	Toetame Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondist (EAGGF) antavate põllumajanduspoliitika kaasnevate meetmete ning maaeluarengumeetmete planeerimise koondamist ühtse programmeerimissüsteemi alla (sh ühtne programmdokument e arengukava), mis muudaks fondi vahendite kasutamise liikmesriikide jaoks paindlikumaks. Aastani 2013 kokkulepitud otsemaksete reeglid peavad kehtima järgmise eelarveperioodi lõpuni, kuid võimaluste piires tuleb lihtsustada rakendusreegleid.		
161.	Põllumajandustootmise efektiivsuse ja konkurentsivõime tõstmiseks peame vajalikuks ELi tasandil tähtsustada: põllumajandusteaduse ja -hariduse projektide ELi poolset kaasfinantseerimist maaeluarengumeetmete raames; riskide hindamise ja hajutamise ning kahjude kompenseerimise süsteemi loomist ELi tasandil; roheline energia tootmise ning muude alternatiivsete maakasutusviiside toetamist ning sellealase teaduspõhise tegevuse arendamist.		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
162.	<u>Põllumajanduse ja maaelu väärtustamine kogu Euroopa territooriumil</u>		
163.	ÜPP rakendamise üheks põhieesmärgiks on tasakaalustatud areng kogu Euroopas. See tähendab ka maapiirkondade ja põllumajanduse jätkusuutlikku ning traditsioonidel põhinevat arengut.		
164.	ÜPP toetusmeetmed peavad jätkuvalt olema suunatud eelkõige maa kasutajale. Peame oluliseks otsetoetuste üleminekuperioodi mitterakendamist liitumisläbirääkimiste järel loodud toetusskeemide osas, seda ennekõike piima ja energiakultuuride toetuste osas. Vastuvõetamatu on üleminekuperioodi rakendamine muudatustele, mis võidakse ÜPP osas otsustada peale liitumist.	[EMVI] Lk. 2 “ÜPP toetusmeetmed peavad jätkuvalt olema suunatud eelkõige maa kasutajale.” Kas on mõtet probleemi tõstatada, sest maarendi suuruse reglementeerimine on praktiliselt vaevalt võimalik.	EMVI: Ettepanekut on raske konkreetsetes tekstis arvesse võtta.
165.	Varasemate tootmistasemetega seotud otsetoetuste süsteemi edasisel reformimisel peab eesmärgiks olema põllumajandussektori poolt pakutava avaliku teenuse (hooldatud maastik) võrdne väärtustamine kogu ELi territooriumil. Toetame järk-järgulist põllumajandustoetuste tasemete ühtlustamist erinevate ELi regioonide vahel ning ÜPP finantseerimist valdavalt ELi ühiseelarvest.		
166.	Eesti ei toeta põllumajanduse ja maaeluarengu kulutustes riiklike eelarvete osatähtsuse tõusu. Eriti tuleb vältida rahvuslike eelarvete kaudu ebavõrdse konkurentsi tekitamist	[EMVI] Lk.2 Lõik “Eesti ei toeta põllumajandus ja maaeluarengu kulutustes rahvuslike eelarvete osatähtsuse tõusu.” Pikemas perspektiivis võib Eesti põhjamaistes tingimustes rahvuslike vahendite lisamine olla ainus võimalus põllumajanduse säilitamiseks, eriti silmas pidades Soome kogemusi.	EMVI: Mitte arvestada, kuna Eesti ressursid pole siiski võrreldavad teiste liikmesriikide omadega. See on oluline võrdse konkurentsi tagamiseks.
167.	Kaubavahetuses mitte-liikmesriikidega on oluline teha kõik selleks, et kõigi liikmesriikide eksportööridele ja importööridele oleksid tagatud võrdsed tingimused kaubanduses kolmandate riikidega.		
168.	Eesti peab vajalikuks rõhutada, et toiduohutuse nõudeid tuleb rakendada kõigile ühtsetel tingimustel. Toetame põhjalikku analüüsi üksikutele riikidele erandite kehtestamisel, vältimaks ebavõrdse konkurentsi teket üleminekuperioodide vältel.		
169.	<u>Eesti põllumajandustoodete edendamine Euroopas</u>		

Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
170. Eesti põllumajandustoodete jaoks on Euroopa Liidu liikmesriikide turud peamiseks turuks. Eesti eesmärgiks on kaupade konkurentsivõime tõstmine ja aktiivne oma toodete tutvustamine Euroopas, tuues esile Eesti eeliseid põllumajandustoodete tootmisel ja meie toodete tarbijasõbralikkust.		
171. Eesti peab vajalikuks toetada tegevusi, mis tagavad toidusektori konkurentsivõime kasvu (tootearendus, tarbija ootuste parem rahuldamine), seda nii kodu- kui välisurgudel.		
172. Võrdsete konkurentsitingimuste loomiseks peab Euroopa Liidu tasandil olema täpselt reguleeritud geneetiliselt muundatud organisme (GMO) sisaldava toidu, tava- ja mahepõllumajandustoodete tootmine, eristamine ja turustamine. Muuhulgas tuleb GMO kasutamise puhul rakendada ettevaatus- ja tootjapoolse vastutuse printsiipi ning vastavad kaubad turul selgelt märgistada	[ERL]: lisada lõigu lõppu “GMO kasutamise puhul tuleb rakendada ettevaatus- ja tootjapoolse vastutuse printsiipi ning vastavad kaubad turul selgelt märgistada” [EKELK]: kustutada kogu lõik. EL peaks näitama head eeskujuga ja oma turu GMOdest puhtana hoidma.	ERL: Arvestada. Täpsustab meie eesmärgi antud valdkonnas ja tähtsustab tarbijasõbralikkust . EKELK: Mitte arvestada. Eesti ei toeta GMO-de keelamist, vaid pooldab pigem selget reguleerimist ja märgistamist..
173. Eesti toetab ELi mahetootmise arengukava ning mahetoodete suuremat tähtsustamist Euroopa Liidus. Võttes arvesse Eesti eeliseid keskkonnasõbralikul tootmisel ning huvi mahetoodete ekspordiks ELi liikmesriikides kauplemisel toetame ühtse mahetootmise märgistuse kehtestamist.	[ERL]: lisada lõigu lõppu “Keskkonnakaitse ja tarbija tervise huvides tuleks eelisarendada mahepõllundust ja -tooteid.”	ERL: Sõnastust mitte arvestada. Sama idee on sees juba olemasolevas lõigus.
174. Vajalik on tagada ühenduses toodetava ja ühendusse saabuva toidu ning sööda ohutus tarbijale. Hügieeninõuete rakendamine peab jääma tasandile, mis ei piira olemasolevat kaubavahetust nii ühenduse siseturul kui ka kolmandate riikidega. Toiduohutuse nõuete rakendamisel tuleb kindlustada, et traditsiooniliste toodete tootmisvõimalused säiliks.		
175. <u>Säästlik ja konkurentsivõimeline kalanduspoliitika</u>	[Eesti Kalaliit] Oluline koht peaks olema kala kui tooraine kasutamine inimtoiduks , mitte loomasöödaks. 4.kala kui tervisliku toidu propageerimine	Kalaliit: Mitte arvestada. Tuleks käsitleda edasistes valdkondlikes tegevuskavades. Pigem siseriiklikud tegevused.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
176.	Eesti peamiseks eesmärgiks on aidata kaasa et kalanduse kalavarusid säästvale, rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisele ning jätkusuutlikule arengule Euroopa Liidus.	[Eesti Kalaliit] .Ei tohi üle tähtsustada ainult varude olukorda ning kogu poliitika rajada sellele arusaamisele. Põhitähelepanu tuleks luua sektori terviklikusse arengule ning maksimaalse lisandväärtuse andmisele kalale.	Kalaliit: Mitte arvestada. Terviklik ja tasakaalustatud areng on olemasolevas lõigus rõhutatud.
177.	Selleks on oluline jätkata teadmispõhist kalavarude kasutamise planeerimist, taastootmist ja kaitsemeetmete rakendamist. Ainult põhjalikele teadus- ja sotsiaalsete analüüsidele toetudes on võimalik tagada kalavarude jätkuva vähenemise tingimustes Euroopa Liidu kalandussektori jätkusuutlik areng.		
178.	Kalandussektori rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise arengu tagamiseks toetab Eesti ühise kalanduspoliitika liberaliseerimist ja lihtsustamist . Eesti peab vajalikuks püügivõimsuste vastavusse viimist püügivõimalustega kogu Euroopas. Eesti jaoks on tähtis traditsiooniliste kalapüügipiirkondade ja püügivõimaluste (sh rannapüük) säilitamine.	[Eesti Kalaliit] 2.Kuna Euroopas on tööstusi palju ning tooraine ressurss on piiratud , siis tuleks liberaliseerida kalakaubandust. Rikkalikud toorainevarud paiknevad kolmandates riikides, mitte EL ning järelkult tuleks kõrvaldada tollibarjäärid - liberaliseerida- importi EL. (vabakaubanduslepingud III riikidega, enamsoodustusrežiimid jne)	Kalaliit: Mitte arvestada. Kaubanduse liberaliseerimise eesmärk on dokumendis juba olemas.
		[ERL]: sõnastada viimane lause “Eesti jaoks on tähtis rannapüügi säilitamine, vältides samas ressursivaenulikku ülepüüki.”	ERL: Osaliselt arvestada, sama mõte sisaldub olemasolevas tekstis.
179.	Kalanduse struktuuripoliitika (Kalandusrahastu – FIG) peab toetama sektori jätkusuutlikku arengut. Samuti on vaja jätkata maal asuvate infrastruktuuride. (sadamad, vesiviljelus, sisevete kalandus) arendamise toetamist.		
180.	4. Lihtne ja turvaline Euroopa	[EKELK]: ettepanek nimetada pealkiri ümber: “Kaasav Euroopa”	EKELK: Mitte arvestada. EL-is käsitletakse “vabadusel, turvalisusel ja õigusel põhineva ala” raames ka kodanike kaasamisega seonduvaid küsimusi.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
181.	Ühine ruum, mis põhineb vabadusel, julgeolekul ja õigusel, hõlmab endas lisaks justiits- ja siseküsimustele ka kodanike demokraatlikku osalust kõikides ELi otsustetegemise etappides. Eesti peab vajalikuks rõhutada järjest suurenevat vajadust riigi kodanikele lähemale toomiseks ja toetab seetõttu Euroopa Liidu reformimist suunas, mille institutsionaalne ülesehitus jätkab Euroopa Liidu toimimist riikide liiduna. Lisaks peab Eesti oluliseks kodanike senisest suuremat kaasatust ja ELi toimimise muutmist läbipaistavamaks.	[EKELK]: kustutada esimene lõik. Euroopa Liidu otsustusprotsess ja kodanike kaasamine sellesse on eraldi teema ja teda ei saa käsitleda vabaduselt, turvalisuselt ja õiglusel põhineva ala temaatika all. Otsustusprotsess ja muud institutsionaalsed küsimused läbivad horisontaalselt kõiki teisi teemasid. Seega peaks moodustama “Kaasav Euroopa” ühe eraldiseisva eesmärgi kuuest peaesmärgist.	Vt eelmine.
182.	<u>4.1 Tõhus ja demokraatlik otsustusprotsess</u>		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
183.	Eesti näeb Euroopa Liitu riikide liiduna, mis on avatud ja demokraatlik, ning kus otsuseid tehakse kodanikule võimalikult lähedasel tasandil. Eesti toetab põhiseadusliku lepingu projekti vastuvõtmist, mille eesmärgiks on ELi pädevuste täpsem piiritlemine, liidu lepingulise struktuuri ja otsustusprotsessi lihtsustamine ning liikmesriikide parlamentide õiguste suurendamine, eeldusel, et valitsustevahelisel konverentsil jõutakse kõiki liikmesriike rahuldava tulemuseni. Avatud ja osalusdemokraatia põhimõtteid rakendava liidu edendamiseks peab Eesti oluliseks toetada kohalike omavalitsuste ja regionaalsete võimuorganite ning vabäühenduste ja sotsiaalpartnerite aktiivset osalemist Euroopa Liidu tasandil läbi Regioonide Komitee, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee või üle-euroopaliste valitsusväliste organisatsioonide võrgustike.	[LL/MOVL]: täiendada esimest lauset ja sõnastada see järgmiselt: "Eesti näeb Euroopa Liitu riikide liiduna, mis on avatud ja demokraatlik, austab lähimuse ning proportsionaalsuse põhimõtteid ning kus otsuseid tehakse kodanikule võimalikult lähedasel tasandil. [EKELK]: (1) sõnastada esimene lause järgmiselt: "Eesti näeb Euroopa Liitu riikide liiduna ühendusena, mis on avatud ja demokraatlik, ning kus otsuseid tehakse kodanikule võimalikult lähedasel tasandil (k.a. kohalikud omavalitsused)."; (2) lisada alljärgnev lõik: "Avatud ja osalusdemokraatia põhimõtteid rakendava liidu edendamise puhul tuleb tähelepanu pöörata järgnevale: - Eesti riik peab oluliseks seista hea selle eest, et võimalikult varakult enne otsustamist konsulteeritakse nendega, keda otsus otseselt mõjutab või kellel on antud valdkonnas tegutsemiskogemus; - Eesti peab oluliseks toetada kohalike omavalitsuste ja regionaalsete võimuorganite ning vabäühenduste ja sotsiaalpartnerite aktiivset osalemist Euroopa Liidu tasandil läbi Regioonide Komitee, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee või üle-euroopaliste valitsusväliste organisatsioonide võrgustike; kaasatusele reaalse sisu andmiseks on oluline uuringute teostamise toetamine ja mitmekülgse informatsiooni võimalikult varajane kättesaadavus" [EMSL]: lisada lõigu lõppu lause "Eesti omalt poolt suunab oma jõud kodanikuühiskonna toimimiseks ja kaasamiseks Eesti Kodanikuühiskonna Arengu Kontseptsiooni rakendamisel"	LL/MOVL: Mitte arvestada. "Kodanikulähedus" tähendabki lähimuse põhimõtte austamist; lähimuse ja proportsionaalsuse põhimõtet on juba allpool käsitletud. EKELK (1): Mitte arvestada. Vastuolus koalitsioonilepinguga. "Kodanikule võimalikult lähedasel tasandil" hõlmab endas ka kohalike omavalitsusi. EKELK (2): Osaliselt arvestatud. Vabäühendustega, kohalike omavalitsuste kaasamine otsustusprotsessi on välja toodud aluspõhimõtetena, ning väärrib seega pikemat lahtiseletamist. EMSL: Mitte Arvestatud. Eesti kodanikuühiskonna areng on siseriiklik teema, mis väljub valitsuse EL poliitika raamidest.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
184.	Eesti taotleb Euroopa Liidu otsustusprotsessi kodanikule arusaadavamaks ja lihtsamaks muutmist. ELi institutsioonide kodanikuläheduse suurendamiseks taotleb Eesti läbipaistvust suurendavate meetmete arvestamist dokumentide ligipääsu määrase ülevaatamise ja valitsustevahelise konverentsi raames.	[ERL]: lisada lõigu lõppu “Demokraatia ja kvaliteetse järelvalve rolli arendamiseks on tugevdada Euroopa parlamendi rolli.”	ERL: Arvestada teistsuguse sõnastusega, lõik 186.
185.	Otsustusprotsessi läbipaistvuse suurendamiseks toetab Eesti 2002.a Sevilla ülemkogu otsustega ette nähtud samme nõukogu töömeetodite parandamiseks. Eesti taotleb kodanikualgatuste ja kodanike kaasamise suurendamist toetavate meetmete vastuvõtmist. Samuti toetame õigusloome menetluste, sealhulgas komitoloogia protseduuri ¹⁵ lihtsustamist.	[EKELK]: mis on see ministrite konverents “Inimeste Euroopast teavitamine” ja mis on see linnakeskkonna tegevuskava? Ka need tekstid väärksid pikemat lahtiseletamist nagu Lissaboni protsess jms. Euroopa valitsemise ja juhtimise aluste rakendamise töhustamisel tuleb lähtuda Euroopa Komisjoni dokumendist “European Governance:A White Paper”. Eesti kontekstis tuleb rakendada Eesti Kodanikuühiskonna Arengu Kontseptsioonist (EKAK) tulenevaid kaasamise ja osaluse põhimõtteid.	EKELK: Arvestatud osaliselt. Oluline on kodanikuühenduste kaasamist toetavate meetmete soosimine üldisemalt.
186.	Eesti toetab ühenduse meetodi ¹⁶ tugevdamist otsusetegemisel. Me pooldame Euroopa Komisjoni tugevdamist, mis võimaldab paremini tagada ELi õigustiku ühtlase rakendamise kogu ELis. Põhimõtteliselt pooldab Eesti kvalifitseeritud häälteenamuse ¹⁷ kasutamise laiendamist nõukogus, välja arvatud üksikutes valdkondades, mis on otseselt seotud riigi põhifunktsioonide teostamisega (maksustamine, sotsiaalkindlustuspoliitika, välis- ja kaitsepoliitika). Demokraatliku järelevalve tagamiseks toetab Eesti Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide rolli tugevdamist ELi otsustusprotsessis. Samas peab Eesti oluliseks lähimuse ¹⁸ ja proportsionaalsuse ¹⁹ põhimõtete järgimist algatuste koostamisel ja otsuste langetamisel.		

¹⁵ ELi menetlus, mille käigus peab Euroopa Komisjon enne ELi õiguse rakendamist konsulteerima spetsiaalsete liikmesriikide ekspertidest koosnevate nõuandvate komiteedega.

¹⁶ Otsusetegemise menetlus ELis, mille puhul Euroopa Komisjon omab seadusandliku algatuse ainuõigust.

¹⁷ Kvalifitseeritud häälteenamus (KHE) tähendab häälte arvu, mis on vajalik otsuste vastuvõtmiseks EL Nõukogus. Kehtiva EÜ asutamislepingu kohaselt on igal riigil teatav arv hääli, otsuse vastuvõtmiseks on vaja saada 62 häält 87-st. Alates ELi laienemisest 1. mail 2004 kuni 31. oktoobrini 2004 on kõikide liikmesriikide häälte arv nõukogus kokku 124 ning KHEga otsuse vastuvõtmiseks on vajalik saada 88 poolthäält. 1. novembrist 2004 kuni 31. detsembrini 2004 on nõukogu liikmete häälte arv kokku 321 ning otsuse vastuvõtmiseks on vajalik 232 poolthäält, mis on antud liikmete enamuse poolt.

¹⁸ Lähimuse ehk subsidiaarsuse põhimõtte alusel on EL volitatud õigusakte vastu võtma ainult neil juhtudel, kui liikmesriigid ise ei suuda täielikult kavandatavaid eesmärke saavutada ning eesmärk on paremini saavutatav ühenduse tasandil.

¹⁹ Proportsionaalsuse põhimõtte eesmärgiks on tagada, et ELi õigusakti sisu ega vorm ei ulatuks kaugemale kui on vajalik EÜ asutamislepingu eesmärkide saavutamiseks.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
187.	Eesti leiab, et kõik liikmesriigid peavad olema piisavalt kaasatud Euroopa Liidu juhtimisse. Igal riigil peaks olema Euroopa Komisjonis oma volinikukoht, nõukogu juhtimisel tuleb võimalikult suurel määral säilitada roteeruv eesistumine ²⁰ ning tuleb tagada selline minimaalne kohtade arv Euroopa Parlamendis, mis võimaldab kõigil riikidel kaasa lüüa kõigi suuremate poliitiliste gruppide töös.	[EKELK]: lisada lõigu lõppu lause “ Lisaks tuleb toetada Euroopa Parlamendi elujõulisemaks muutmist.”	EKELK: Osaliselt arvestatud lõigus 186.
188.	<u>4.2. Turvaline Euroopa</u>	[EKELK]: sellest peaks vastavalt saama eraldi peatüki pealkiri [EEL]: esitatust enam rõhutama nõudlikkust EL ühise julgeoleku ja turvalisuse tagamisel, milleks liikmesriigid ei tohi taganeda EL tasandil ühiselt kokkulepitust, et rahuldada kitsaid siseriiklikke huve.	EKELK: Mitte arvestada. Vt lõigu 180 kommentaar. EEL: Mitte arvestatud. Kuigi üldise suunana pooldab valitsus tõhusamat kontrolli liikmesriikide poolt võetud kohustuste täitmise üle, ei poolda valitsus siduvate meetmete laiendamist.
189.	<u>Ühise varjupaiga- ja sisserändepoliitika arendamine</u>		
190.	Amsterdami leping ning Tampere ülemkogu seadsid isikute liikumisvabaduse soodustamiseks ning samaaegselt välise kontrolli tõhustamiseks eesmärgi luua 1. maiks 2004 Euroopa Liidu ühine vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala. Tampere protsessi ²¹ ühe meetmena viiakse nimetatud tähtjaks lõpule ühtse varjupaigasüsteemi loomise esimene etapp, mis hõlmab varjupaiga andmise ja -menetluse aluspõhimõtteid.		

²⁰ Roteeruv eesistumine tähendab ELi Nõukogu eesistujariigi vahetumist iga kuue kuu tagant. Eesistujaks olev liikmesriik juhib selle aja jooksul nõukogu ja selle töögruppide tööd, esindab nõukogu suhtlemisel teiste ELi institutsioonidega ning esindab ELi suhetes kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

²¹ 1999.a oktoobris Tampere toimunud ELi ülemkogu võttis vastu rea poliitilisi juhiseid ja eesmärgid loomaks 1. maiks 2004 EL ühine vabadusel, turvalisusel ja õigusel põhinev ala. Põhilisteks Tampere protsessi eesmärkideks on ühise EL varjupaiga- ja sisserändepoliitika loomine, EL õigusel põhineva ala loomine, üle-Euroopaline kuritegevuse vastane võitlus ja ühine välispoliitika justiits- ja siseküsimuste valdkonnas. Iiri eesistumisaaja lõpul hinnatakse Tampere protsessi saavutusi ning seatakse justiits- ja siseasjade poliitika eesmärgid edasiseks (Tampere II).

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
191.	Eesti jaoks on oluline ühtsete varjupaiga andmise protseduuride ning pagulasstaatuse garantiide kehtestamine ELi tasemel. Ühtsed protseduurid ja garantiid tagavad varjupaigataotlejate võrdse kaitse kogu ELi piires ning väldivad varjupaigataotlejate samaaegset esitamist mitmes liikmesriigis. Sellest põhimõttest lähtudes toetab Eesti nii olemasolevate kui liituvate riikide võrdset kohtlemist meetmete kehtestamisel, samuti varjupaigataotlejate staatuse ja varjupaigamenetlusele miinimumnõuded kehtestavate direktiivide vastuvõtmist. Pagulastele täiendavate sotsiaalsete garantiide andmise kaalumisel rõhutame vajadust lähtuda liikmesriikide võimalustest. Eesti soovib aktiivselt osaleda ka Tampere jätkuprotsessi eesmärkide väljatöötamises, loomaks toimiv ühine varjupaigapoliitika.		
192.	Sisserändepoliitika üheks võtmelemendiks on tulemuslik koostöö immigratsiooni transiit- ja lähteriikidega. Eesti toetab Euroopa Komisjoni tegevust tagasivõtulepingute sõlmimisel kolmandate riikidega ning on valmis sellele protsessile aktiivselt kaasa aitama. Arvestades Eesti idapiiri muutumist ELi välispiiriks on meie jaoks eriti aktuaalne riigis ebaseaduslikult viibivate isikute tagasivõtulepingu sõlmimine Venemaaga.		
193.	Eesti toetab paindliku meetodi rakendamist ühtse sisserändepoliitika väljatöötamisel. Me peame vajalikuks ühtsete kvalitatiiivsete standardite määratlemist erinevat tüüpi rände reguleerimiseks. Samas tuleb liikmesriikidele jätta võimalus sisserände mahu piiramiseks, arvestades nende riikide julgeolekulist, demograafilist, majanduslikku ja tööturu olukorda.		
194.	<u>Sisepiirideta Euroopa</u>		
195.	Eesti toetab piirivalvealase koostöö süvendamist ELis. Ehkki välispiiride valvamine jääb ka edaspidi liikmesriikide ülesandeks, peab Eesti liikmesriikide vahelise operatiivkoostöö arendamiseks vajalikuks ELi agentuuri loomist välispiiride haldamiseks. Eesti toetab Piirivalveagentuuri loomist ning soovib aktiivselt osaleda edasistes diskussioonides selle töö kujundamise üle. Olles üks ELi tulevast välispiiri haldavaid riike, on Eesti huvitatud Euroopa Liidu piirivalvealasest toetavast ja koordineerivast tegevusest, sealhulgas finantskoormuse jagamisel solidaarsusprintsibiist lähtuvalt.	[ERL]: lisada esimese lause järel “Schengeni lepe peab saama kiiresti rakendatud ka uutes liikmesriikides, nagu peab kiiresti kaduma kontroll Euroopa Liidu sisepiiridel.”	ERL: Mitte arvestada, sama mõte on juba kajastatud.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
196.	Liitumine ELiga võimaldab Eestil ühineda ka Schengeni sisepiirideta alaga²², mis tagab kõigile ühenduse kodanikele liikumisvabaduse kogu ELi piires. Garanteerimaks jätkuvalt kõrget turvalisuse taset kõigile isikutele kogu laienenud Euroopa Liidus, rõhutab Eesti vajadust tõhustada Schengeni kompensatsioonimehhanismide (koostöö politsei-, tolli- ja justiitsasutuste vahel) toimimist. Võimalikult kiire ühinemise võimaldamiseks Schengeni õigusruumiga peab Eesti oluliseks Schengeni Infosüsteemi teise etapi (SIS II) ning Viisa Infosüsteemi (VIS) õigeaegset väljatöötamist ja soovib sellesse anda oma aktiivse panuse. Samuti jätkab Eesti siseriiklike organisatsioonilisi ja tehnilisi ettevalmistusi Schengeniga ühinemise valmisoleku saavutamiseks aastaks 2007, sealhulgas välisesinduste tehnilise baasi tugevdamist viisade andmisel. Eesti toetab uute liikmesriikide ühinemist Schengeni ruumiga vastavalt iga riigi individuaalsele valmisolekule.		
197.	Eesti on huvitatud uute tehnoloogiate kasutuselevõtust isikut tõendavate dokumentide turvalisuse tõstmiseks ning toetab ELi algatusi biomeetriliste turvaelementide kasutuselevõtu kohta viisa- ja elamisloa kleebistel ning passides. Samas rõhutame, et tähtjajad selliste tehnoloogiate rakendamiseks peaksid olema realistlikud ning arvestama ka liikmesriikide võimalusi. Sellega seoses toetame uute tehnoloogiate rakendamisel võimalikku finantskoormuse jagamist ELi tasandil.		
198.	Eesti rõhutab vajadust lähtuda Euroopa Liidu tasandil ühtsetest alustest viisavabaduslepingute sõlmimisel. Eesti peab oluliseks, et kolmandatel riikidel oleksid eeltingimusena täidetud viisavabaduse saamise üldised kriteeriumid, milleks on tõhus välispiiride kontroll, reisidokumentide turvalisus, tagasivõtulepingute olemasolu ja kontroll illegaalse immigratsiooni üle. Samuti rõhutame vastastikkuse põhimõtte arvestamist viisavabaduse sõlmimisel.		

²² 1985.a. Schengeni lepinguga viie riigi poolt loodud ala, kus ei toimu isikute kontrolli nende riikide sisepiiridel. Schengeni riikidel on ühine viisapoliitika. Praeguseks kuuluvad Schengeni piirkonda kõik ELi riigid (v.a Ühendkuningriik ja Iirimaa) ning Norra ja Island.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
199.	<u>Võitlus rahvusvahelise kuritegevusega</u>	[TÜ]: Alaosas “Võitlus rahvusvahelise kuritegevusega” (lk 32) võiks kaaluda Euroopa Prokuröri institutsiooni loomise toetamist, mis täiendaks olemasolevaid liikmesriikide piiriülese kuritegevuse vastase võitluse koordineerimise struktuure (Europol, Eurojust) institutsiooniga, mille tegevus ei sõltuks liikmesriikide aktiivsusest (või selle puudumisest) piiriülese kuritegevuse vastu võitlemisel.	TÜ: Mitte arvestada. Valitsus peab olulisemaks kasutada ära olemasolevat institutsionaalset raamistikku, mh tugevdada Europolit ja Eurojusti.
200.	Eesti jaoks on oluline politsei- ja kuritegevuse ennetamise valdkonna koostöömehhanismide arendamine, mis garanteeriks kodanike turvalisuse kogu ELis.	[NV]: lisada “...politsei- ja kuritegevuse ennetamisalase valdkonna koostöömehhanismide ...”	NV: Arvestada. Vt kommentaar lõigule 204.
201.	Eesti soovib tihendada ja muuta efektiivsemaks liikmesriikide vahelist koostööd Euroopa Politseiameti (Europol) kaudu, toetades Europolit pädevuse laiendamist. Samuti leiab Eesti, et liikmesriikide kohustuste suurendamine ning siduvate meetmete võtmine õigus- ja sisekoostöö valdkonnas aitaks ELi tasandi koostööd oluliselt edasi arendada.		
202.	Toetame Europolit ja Eurojusti vahelise lepingu sõlmimist, mille eesmärgiks on luua ja säilitada organisatsioonide vaheline tihe koostöö rahvusvahelise kuritegevuse vastase võitluse tõhustamiseks ja nendevahelise töö dubleerimise vältimiseks.		
203.	Eesti toetab aktiivset ELi finantshuvide kaitset ja piiriülese kuritegevuse vastu võitlemist olemasolevate institutsioonide abil. ELi eesmärgid selles valdkonnas on võimalik saavutada Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF), Eurojusti ja Europolit koostöö tugevdamise ning efektiivsema koordineerimise kaudu.		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
204.	Ühise Euroopa Liidu õigusruumi loomiseks näeb Amsterdami leping ette võimaluse liikmesriikide kriminaalõigusnormide ühtlustamiseks teatud tingimustel. Suurte lahknevuste kõrvaldamine samade kuritegude definitsioonide ja karistumäärade osas erinevate liikmesriikide vahel takistaks kurjategijatel nõrgema regulatsiooniga riikide ärakasutamist. Eesti pooldab mõnede raskemate piiriülest iseloomu omavate kuriteoliikide, nagu narkokuriteod, inimkaubandus ja infotehnoloogia valdkonna kuriteod, materiaali- ja menetlusõiguslike aluste ühtlustamist ELi tasandil. Eesti soovib tihendada ja muuta efektiivsemaks liikmesriikide vahelist koostööd Euroopa Kriminaalpreventsiooni Võrgustiku (EUCPN) kaudu, toetades Euroopa Kriminaalpreventsiooni Võrgustiku pädevuse laiendamist ning liikmesriikide koordineeritud võitlust kuritegevusega erinevate teadusuuringute teostamise, ennetamismeetmete elluviimise kaudu liikmesriikides ühtse metoodika alusel riigi, kohalike omavalitsuste ja kolmanda sektori ning elanikkonna koostöös.	[TÜ] viimases lauses oleks termini “raskemate” asemel sobivam kasutada väljendit “sageli piiriülest iseloomu omavate”, kuna IT-kuriteod ei ole eriti sageli vaadeldavad raskete kuritegudena ja Eesti karistusseadustiku järgi ei kuulu esimese astme kuritegude hulka [NV]: lisada lõik “Eesti soovib tihendada ja muuta efektiivsemaks liikmesriikide vahelist koostööd Euroopa Kriminaalpreventsiooni Võrgustiku (EUCPN) kaudu, toetades Euroopa Kriminaalpreventsiooni Võrgustiku pädevuse laiendamist ning liikmesriikide koordineeritud võitlust kuritegevusega erinevate teadusuuringute teostamise, ennetamismeetmete elluviimise kaudu liikmesriikides ühtse metoodika alusel riigi, kohalike omavalitsuste ja kolmanda sektori ning elanikkonna koostöös.”	TÜ: Arvestada osaliselt. EL tasandil käsitletakse enamikku nimetatud kuritegudest raskete kuritegudena, mh ka nende piiriülese iseloomu tõttu. NV: Arvestada. Kriminaalpreventsioon on oluline osa rahvusvahelise kuritegevuse vastasest võitlusest. Kogu teema on omandanud suure tähtsuse EL terrorismivastase võitluse intensiivistamise tõttu.
205.	<u>Elanikkonna kaitse</u>		
206.	Eesti peab oluliseks strateegiate ja programmide väljatöötamist Euroopa Liidu Elanikkonna Kaitse Mehhanismi raames suurõnnetuste ennetamiseks. Eesti toetab kõiki püüdlusi Euroopa Liidu Elanikkonna Kaitse Mehhanismi efektiivsuse suurendamiseks, sealhulgas EL Info- ja Monitooringukeskuse (MIC) arendamist, mis vahendab liikmesriikide informatsiooni suurõnnetuste puhul ja täidab koordineerimiskeskuse funktsiooni laiemas plaanis. Eesti taotleb elanikkonna kaitse valdkonnas Euroopa Liidu koostöö süvendamist teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu NATO ja ÜRO (UN-OCHA) eesmärgiga vähendada õppuste, tegevuste ja reageerimismehhanismide dubleerimist.		
207.	<u>Efektiivne õiguste kaitse teistes liikmesriikides</u>		
208.	Tsiviilasjade justiitskoostöö üheks aluspõhimõtteks on tsiviil- ja kaubandusajades tehtud kohtuotsuste ja kohtuväliste otsuste vastastikune tunnustamine. Eesti eesmärk on kaasa aidata vastastikuse tunnustamise täielikule rakendumisele, tagamaks, et liikmesriikide õiguskordade erinevused ei takistaks kodanikel ja juriidilistel isikutel oma õiguste teostamist teistes Euroopa Liidu liikmesriikides.		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
209.	Samuti on Eesti jaoks oluline tagada liikmesriikide vahelise koostöö abil mitme riigiga seotud kohtuasjades kiire ja sujuv menetlus. Eesti peab seepärast positiivseks komisjoni algatusi, mis käsitlevad väikeste nõuete lahendamist ning kohtueelset vaidluste lahendamist ühenduse tasemel ning peab oluliseks jätkuvat kohtulike ja kohtueelsete menetluste lihtsustamist ja ühtlustamist ELi tasandil.		
210.	5. Euroopa ja maailm		
211.	Liikmesriikide kodanike julgeoleku suurendamiseks ja elatustaseme jätkuvaks tõstmiseks peab EL aitama kaasa turvalisuse ja heaolu kasvule oma lähinaabruses ja kogu maailmas, toetama inimõiguste ja demokraatia levikut ning aitama kaasa massihävitusrõlvade leviku tõkestamisele ja terrorismi vastu võitlemisele. Selleks peab Euroopa Liit olema aktiivne ja koostöötahteline partner, kellel on piisavalt võimekust kriiside ärahoidmiseks ja lahendamiseks. Solidaarsuse põhimõtetest lähtuvalt peab Euroopa Liit aitama kaasa ÜRO Aastatuhande eesmärkide saavutamisele.	[EKELK]: (1) sõnastada esimese lause algus järgmiselt “Liikmesriikide kodanike julgeoleku suurendamiseks ja elatustaseme jätkuvaks tõstmiseks ning lähtuvalt solidaarsuse ja globaalse vastutuse põhimõtetest ...”; [EKELK]: (2) täiendada teist lauset järgmiselt “...Liit olema aktiivne, vastutustundlik ja koostöötahteline partner ...”; [EKELK]: (3) lisada lõigu lõppu lause “Lisaks peaks Euroopa Liit näitama eeskuju ÜRO Aastatuhande eesmärkide saavutamisel”	EKELK (1): Osaliselt arvestatud. Vt kommentaar 3-ndale ettepanekule EKELK (2): Mitte arvestatud. Vastutustundlikkus põhimõtteliselt sisaldub olemasolevas tekstis. EKELK (3): Osaliselt Arvestatud. Täpsustab valitsuse laiemaid eesmärke EL välissuhtlemise raamistikus.
212.	<u>Euroopa Liidu ühine välis- ja julgeolekupoliitika ning kaitsepoliitika: rahvusvahelise julgeolekukeskkonna tugevdamine ja stabiliseerimine</u>		

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
213.	Rahvusvahelise julgeolekukeskkonna tugevdamiseks tuleb tõhustada ELi tegevust maailma julgeolekuriskide vähendamisel vastavalt Euroopa julgeolekustrateegiale²³. Selleks tuleb oluliselt suurendada liikmesriikide võimekust tõhusaks ja algatuslikuks osalemiseks ELi ühises välis- ja julgeolekupoliitikas (ÜVJP). EL peab töötama rahvusvaheliste konfliktide multilateraalsete lahenduste saavutamise suunas, kasutades samas kõiki võimalikke koostöövorme oma liikmete julgeoleku tagamiseks. ELi ÜVJP ning julgeoleku- ja kaitsepoliitika alane koostöö ning selle edasine kujundamine Euroopa tasandil peaks toimuma viisil, mis välistab NATO raames tehtava kaitsekoostöö dubleerimise ja toetab transatlantilist koostööd. Samuti tuleb suurendada ELi tegevuse sidusust erinevates rahvusvahelistes organisatsioonides julgeoleku- ja kaubanduspoliitika ning arengukoostöö osas.		
214.	Eesti toetab stabiilsusvõõndi laiendamist ja kindlustamist Euroopa Liiduga piirnevatel aladel (Ida- ja Kagu-Euroopas, Lõuna-Kaukaasias ja Lähis-Idas) ja kaugemal, arendades koostöösuhteid Euroopa Liidu naabritega ja panustades vajadusel vastavalt võimetele nii kriiside ennetuses, reguleerimisel, likvideerimisel kui ka hilisematel ülesehitustöödel.		
215.	Tugev transatlantiline suhe on Põhja-Atlandi ala jätkuva stabiilsuse, majanduskasvu ja kestva arengu aluseks ning seetõttu peab Eesti oluliseks Ameerika Ühendriikide jätkuvat osalemist Euroopa julgeoleku tagamises. Transatlantilise koostöö eesmärgiks on kaitsta ühiste väärtuste ja huvidele tuginedes maailma rahu ja võidelda selle heaolu ohustavate nähtustega (terrorism, massihävitusrelvad, organiseeritud kuritegevus). Transatlantilise koostöö nurgakiviks ning Euroopa julgeoleku ja kaitsepoliitika aluseks on Põhja-Atlandi Organisatsiooni ja Euroopa Liidu tugev partnerlus.		

²³ Euroopa julgeolekustrateegia on 9. detsembril 2003. a. EL välisministrite nõukogu poolt kinnitatud strateegiline dokument, milles on analüüsitud EL-i ees seisvaid võimalikke julgeolekuriske ning toodud välja tegevused, mille kaudu Euroopa saab kaasa aidata ühtsema, turvalisema ja ausama maailma ehitamisele. Eriti tähtsustatakse dokumendis riikidevahelist koostööd, seda nii Euroopa sees kui ka üle maailma. Julgeolekustrateegiaga võtab Euroopa Liit enesele kohustuse hakata globaalsel laval tegutsema aktiivsemalt, suutlikumalt ja kooskõlastatumalt.

Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
216. ELi ja NATO vahel kaitsealase koostöö korraldamiseks Berliin Pluss raames saavutatud kokkulepped ²⁴ on loonud kindla aluse NATO ja ELi strateegilise partnerluse arendamiseks kriisireguleerimisel.		
217. Euroopa kaitse- ja kriisireguleerimisalaste võimekuste tõstmiseks on oluline sõjaliste planeerimisprotsesside ühtlustamine ELi ja NATO vahel. Ennekõike tähendab see NATO ja ELi sõjalise planeerimise põhimõtete, ajakava ning protseduuride ühtlustamist. Eesti osalemise tõhustamiseks kriisireguleerimises töötatakse välja riigisisene kriisireguleerimises osalemise rahastamise skeem.		
218. Euroopa turvalisuse kindlustamiseks tuleb tugevdada liikmesriikide osalust ÜVJP ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika nii sõjalistes kui tsiviil-kriisireguleerimise meetmetes Petersbergi ülesannete ²⁵ raames. Euroopa Liit peab jätkama rahutagamissmissioone ning teisi jõupingutusi konfliktide tagajärgede likvideerimiseks Lääne-Balkanil. Samuti tuleks pöörata senisest enam tähelepanu ka “külmutatud konfliktide” lahendamisele Moldovas ja Lõuna-Kaukaasias.		
219. Arendamiseks välja rahvusvahelise kriisireguleerimise sõjalisi ja tsiviilvõimeid peab Eesti oluliseks jätkuvat osalust ELi kriisireguleerimisõppustel ning nende planeerimisüritustel.		
220. <u>Euroopa Liit ja tema naabrid: turvalisuse ja heaolu laiendamine</u>		
221. EL peab aitama kaasa julgeoleku kasvule meie lähinaabruskonnas, toetama majanduskasvu ning demokraatliku ja turumajandusele põhineva ühiskonnamudeli arengut , sest see suurendab ühtlasi ka EL kodanike julgeolekut ja heaolu.		

²⁴ Berliin pluss kokkulepped annavad Euroopa Liidule ligipääsu NATO sõjalistele vahenditele ja võimekustele. Antud kokkulepete alusteks on 1992. a detsembris NATO ja EL poolt heaks kiidetud Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ESDP) deklaratsioon ja 1996.aastal Berliinis Põhja Atlandi Nõukogu (North Atlantic Council) poolt heaks kiidetud kommünikee, mille kohaselt anti Lääne-Euroopa Liidule (Western European Union) võimalus kasutada NATO sõjalisi vahendeid.

²⁵ Petersbergi ülesanded on humanitaar- ja päästeoperatsioonid, rahuvalveoperatsioonid, samuti kriiside ennetamine ja tõkestamine. Nimetus tuleneb 1992. a toimunud Lääne-Euroopa Liidu kohtumisel heaks kiidetud Petersbergi deklaratsioonist, kus mainitud ülesanded esmakordselt määratleti.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
222.	Euroopa naabruspoliitika ja põhjamõõtmelise poliitika kujundamisel tuleb töötada välja konkreetsed tegevusplaanid koostöö edendamiseks ELi uute naabritega Ida-Euroopas ning eraldada enam ressursse piiriülese koostöö edendamiseks Läänemere regioonis. Euroopa naabruspoliitika raames tuleb eelkõige edendada koostööd keskkonnaküsimustes piiriülese reostuse vältimiseks ja tuumaohutuse alal, organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse ja ohtlike nakkushaiguste leviku tõkestamise küsimustes ning soodustada senisest tihedamat kultuurisuhtlust. Euroopa Liit peab oluliselt suurendama jõupingutusi Ukraina, Moldova, Valgevene ning Gruusia ja teiste Lõuna-Kaukaasia riikide demokraatlikule arengule ja stabiilsusele kaasa aitamiseks.	[EKELK]: täiendada viimast lauset järgmiselt “Euroopa Liit peab oluliselt suurendama jõupingutusi Ukraina, Moldova, Valgevene ning Gruusia ja teiste Lõuna-Kaukaasia riikide demokraatlikule arengule ja stabiilsusele kaasa aitamiseks”	EKELK: Arvestatud. Demokraatia areng Valgevenes kuulub Valitsuse eesmärkide hulka.
223.	Euroopa Liit on avatud organisatsioon ning Euroopa heaolu ja turvalisuse lisamiseks peab Euroopa ühendamine jätkuma. Seetõttu toetab Eesti ELi laienemise jätkumist Kopenhaageni kriteeriumide²⁶ alusel.		
224.	Euroopa Liidu partnerlus Venemaaga peab rajanema ühistel euroopalikel väärtustel. Selle elluviimiseks peavad liikmesriigid kujundama ELi ühispositsiooni kõikides EL-Venemaa suhete võtmeküsimustes. Lisaks majanduskoostöö küsimustele tuleb tähelepanu pöörata ka õigusriigi ja demokraatia arengule Venemaal, inimõiguste tagamisele, sh Põhja-Kaukaasias, ning ELi välispiiri kindlustamise ja sellega seonduvale sisserännu- ja põgenikepoliitikale. Kahepoolsete suhete arendamise oluliseks eeltingimuseks on ELi ja Venemaa Partnerlus- ja koostöölepingu probleemideta laienemine ELi uutele liikmetele alates 1. maist 2004.		
225.	<u>Euroopa Liidu välismajandussuhted: stabiilse arengukeskkonna kujundamine ettevõtetele</u>		

²⁶ 1993. aasta juunis sätestas Euroopa Liit Kopenhaageni tippkohtumisel poliitilised, majanduslikud ja EL ühist seadusandlust puudutavad kriteeriumid EL-iga liituda soovivatele riikidele. Nende järgi peab kandidaatriik olema: 1) demokraatlik õigusriik, kus järgitakse inimõiguseid ja tagatakse vähemuste kaitse; 2) toimiva turumajandusega ning võimeline tulema toime Euroopa Liidu ühisturul; 3) võimeline võtma endale liikmeks olemisega kaasnevaid kohustusi, s.t. võtma üle Euroopa Liidu õigusliku ja institutsioonilise raamistiku (acquis communautaire) ning võimeline liituma poliitiliste eesmärkide ja rahaliiduga.

	Põhitekst	Kommentaariid (esitaja: ettepanek)	Valitsuse seisukoht
226.	Eesti peab vajalikuks maailmamajanduse edasist liberaliseerimist Euroopa ekspordi edendamiseks, majanduskasvu toetamiseks ning ettevõtetele stabiilse ning arenguperspektiiviga reeglustiku loomiseks välismajandustegevuse vallas. Eesti huvi ELi liikmena on edendada ühist kaubanduspoliitikat ning tagada sellest tulenevate võimaluste ärakasutamist ettevõtete poolt.	[ERL]: sõnastada lõik ümber “Eesti peab vajalikuks võrdsusele ja õiglusele rajatud rahvusvahelise suhtluse ja kaubanduse arendamist”	ERL: Mitte arvestada. Kaubanduse liberaliseerimine võimaldabki saavutada maailmamajanduse tasakaalustatud arengut ning muuhulgas võrdsust ja õiglust.
227.	Eesti peab oluliseks Maailma kaubandusorganisatsiooni (WTO) süsteemi tugevdamist. Maailmakaubanduse intensiivistamiseks ning Eesti ja Euroopa tootjatele suurema turu võimaldamiseks toetab Eesti maailmakaubanduse edasist liberaliseerimist, EL majanduslike suhete tihendamist USA, Kanada ja kiire majanduskasvuga Aasia piirkondadega ning Venemaa, Ukraina ja teiste meie lähinaabrite ühinemist WTO-ga organisatsiooni liikmetele vastuvõetavatel tingimustel.	[ERL]: lisada lõigu lõppu “Euroopa Liit, nagu ka USA, peavad koheselt lõpetama ettevõtete subsideerimise, mis moonutab globaalset vabakaubandust arengumaade kahjuks”	ERL: Mitte arvestada. Majanduse riiklik toetamine võib teatud juhtudel (regionaalne areng, R&D) olla põhjendatud.
228.	<u>Arengukoostöö: maailma heaolu suurendamine</u>		
229.	Eesti toetab ELi pingutusi ÜRO aastatuhande arengueesmärkide²⁷ saavutamiseks aastaks 2015. Eesti soovib kaasa aidata ELi ühise arengupoliitika edendamisele ja tõhusamaks muutmisele ja on valmis suurendama oma panust sellesse vastavalt Eesti arengukoostöö põhimõtetele. Eesti panus ELi arengukoostöösse seisneb eelkõige Ida- ja Kagu-Euroopa riikide arengule kaasa aitamises, keskendudes eelkõige valdkondadele, kus saame jagada oma kogemusi majanduslikest ja poliitilistest reformidest üleminekuperioodil. Tuleb suurendada sidusust erinevate poliitikavaldkondade – nt arengukoostöö ja väliskaubandus – vahel. Eesti toetab vabaihenduste kaasamise vajadust EL arengukoostöö poliitika kujundamisse ja elluviimisse	[EKELK]: lisada pärast teist lauset lõik “Eesti tegutseb aktiivselt selle nimel, et saavutataks ühtsus ja kooskõla erinevate poliitikavaldkondade vahel, st. et ÜPP, kaubanduspoliitika jms eesmärgid ja vahendid ei töötaks vastu arengukoostöö poliitikale. Samuti peab Eesti vajalikuks toonitada vabaihenduste kaasamise vajadust EL arengukoostöö poliitika kujundamisse ja elluviimisesse.”	EKELK: Arvestatud osaliselt. Erinevate meetmete omavaheline sidusus ja kattumiste vältimine, ning kodanikeühenduste kaasamine arenguabi poliitika elluviimisse ja kujundamisse kuulub valitsuse eesmärkide hulka.

²⁷ 1990. aastate ÜRO konverentside tulemusena loodi arengupoliitikatele uus raamistik, mille ülim eesmärk on vaesuse kõrvaldamine, ning mis keskendub sotsiaalsetele ning inimese ja keskkonnaga seotud aspektidele sh HIV/AIDS-i vastasele võitlusele ning loodusvarade säästlikule juhtimisele ja kasutamisele. Nende arengusuundade põhjal võeti ÜRO aastatuhande tippkohtumisel 2000. aastal vastu üldised aastatuhande arengueesmärgid vaesuse kõrvaldamiseks 2015. aastaks